

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

2den Aarg.

1871.

6te Hefte.

Han kommer nok.

(Efter D. S.)

Det var en gjennemtrængende Frost, skjønt det var blifstille. Luften var klar undtagen langt nede i den nordøstlige Horizont, hvor der viste sig en liden mørkeblaa Sky, medens den nedgaaende Sols sidste Straaler spillede paa de lette Røgskyer fra Landsbyens Skorstenspiber og paa de rimdækkede Træer, der glimrede og funklede, som om de vare besaaede med Tusinder af Diamanter. Paa Dammen ved Smedien gik det lystigt til trods den biden-de Kulde. Der tumlede en Flok Børn sig og jublede i vilden Sky, naar de paa den speilglatte Isflade faldt overende, den Eine over den Anden; det var da en Forfriskning efter den paa Skolebenken tilbragte Dag.

"Hvad, Kristen, finder jeg dig her?" udbrod Smeden, idet han traadte ud af Smedien og fik Nie paa en liden Dreng, som var fatigt, men rentlig klædt. "Hjem med dig! Eller—det er sandt, jeg vilde jo hee og snakke med din Møster,

naar jeg er færdig med mit Arbejde. Kom ind til mig da og varm dig, saa kunne vi gaa sammen om en liden Stund. Der kunde kanske ogsaa falde af en Historie, og du vil finde Noget igjen af min Mellemmad derinde". Smeden tog atter op det Jern, han havde affjålet paa Ijen, og gik ind, og Drengen, der ikke kunde modstaa saadan Lillokkelse, gik med; Smeden var jo desuden en af hans bedste Ver-ner.

Solen gik ned, og de dybe Kirkeklokker sendte den en Afstedshilsen saa smuk og høitidelig gjennem den stille Vinteraftens rene Luft, at det var intet Under, at Vandrerne toge alvorligt til Hat eller Huc, og selv Børnene paa Dammen forholdt sig stille. Nu kom der en Kone og kaldte paa nogle af dem; de øvrige løb ogsaa snart hjem og hilsendes med Glæde af de smaa Søskende, der allerede længe havde stirret efter dem med sine smaa Ansigter tryk-

de trøt op til de frośnie Nuder. Af-
tentklokkens Klang var forbi; det var
saa forunderligt stille rundtom, end-
og Spurvene havde standset med sin
Kvidren og søgt ind under Tagene;
kun fra Smedien lød endnu Sang
og dundrende Hammerlag.

Paa en af de smaa Sideveie gjen-
nem Skoven stod et fattigt Fruen-
timmer høiet over nogle tørre Gre-
ne, som hun møjfommeligt havde
sanket inde mellem Træerne. Hvor
hun rystede af Kulde i sin tynde
Dragt, medens de forfrosne Hænder
søgte at snøre Knippet sammen.
Endelig blev hun særdig dermed og
reiste sig langsomt op; det dybe
Suk, den anstrengende Høste, det
blege og udtærede Ansigt med en
rød Plet paa hver Kind vare tyde-
lige Tegn paa store Lidelser. Ho-
sten standsede, hun stod ubevægelig
en Stund med Haanden knuget mod
det angrebne Bryst og søgte atter
at komme noget til Nænde. "Alle-
rede begynder det at mørkne", sagde
hun forkræffet til sig selv, "og jeg
skulde have været tilbage, inden den
stakkels Dreng kommer fra Skole!
Nu er det koldt derhjemme, hans
arme Moder kan jo ikke være sig".
Surtig tog hun fat paa Knippet
for at faa det paa Ryggen; men
det faldt atter ud af de matte Hæn-
der. "Hvor mine Kræfter dog tage
af", sukede hun. "Men—det hjæl-
per ikke; hjem maa jeg, og det snart;
thi de savne mig allerede". Med
Ihærdighed tog hun atter fat paa
Bedknippet, det lykkedes hende at
løfte det op paa en Træstub, hvor-
fra hun lettere kunde faa det paa
Ryggen; men, hvor det havde an-
strengt hende! En mat Sved perle-
de paa hendes Pande, og dog gyste

hun af Kulde; smertelig saa hun op
mod Himmelen. Solstraalen—den
sidste, der glimtede paa den Trætop,
hendes Blik faldt paa—maa have
baaret et Bud fra Lysets Rige ned
til hendes Sjæl midt under de
mørke Tanker: hun foldede sine
Hænder, og Læberne bevægede sig
sagte i Bøn, hendes Ansigt blev
saa mildt og roligt, og hendes Dine
funklede med en klar Glands, som
om hun havde øst ny Kraft af en
usynlig Kilde. Hun tog nu atter
fat, fik Byrden paa Ryggen og van-
drede saa henad Skoveien; men
det gik langsomt,—meget langsomt.
Det frośnie Løv raslede under hen-
des Trin; en enkelt liden Fugl,
som allerede havde søgt Ly for Nat-
ten, skræmmedes op af den ensom-
me Vandrerke og slagrede med æng-
stelige Skrig dybere ind i den blad-
løse Skov.

Hvem var denne Kvinde? Det
var just den lille Kristens Moster
eller rettere hans saakaldte Moster,
hende, som Smeden havde sagt, han
vilde gaa hen til i Følge med Dreng-
en. Hendes Dragt i al dens Sim-
pelhed tydede paa, at hun havde
kjennt bedre Dage; og saaledes var
det ogsaa, og ikke havde hun for
nogle Aar tilbage drømt om den
Nød, som skulde ramme hende saa
haardt; ikke drømt om, at hun, den
livsglade Pige, der i et lykkeligt
Barndomshjem sang som en Fugl,
engang skulde sanke Grene i Skoven
og slæbe dem hjem paa sin Ryg for
at faa opvarmet den fattige Stue,
hvor Nød søgte at spinde sin Bæd
om hver Tanke og mere og mere at
luffe hver Solstraale ud af hendes
Hjerte.

Snedker Birum var den dygtigste

Mand i sit Haandverk, og understøttet af en trofast og sparsommelig Husfru havde han arbejdet sig op til Velstand. Han var punktlig i Gaandel og Vandel; en Svend, som ikke vilde være paalidelig til Arbejde og anstændig i sit Væsen, blev ikke gammel i hans Hus. Sin Mening sagde gamle Birum rent ud til hvem som helst, og det var naturligtvis ikke altid tilpas, saa Nogle kaldte ham paastaelig og hovmodig, og Andre bleve ham endog fiendske; dog var det en velbekendt Sag, at han ikke mente det ilde med Nogen, men var hjælpsom, naar det gjaldt, og rejsindig til det Yderste. Kone og Barn elskede han inderligt, om han end ikke snakkede derom og til sine Tider kunde være alvorlig nok. Hans Børn, hvorefter han nu kun havde en Datter tilbage, vare fra Barndommen vante til Lydighed og Nøisomhed; den tiltagende Forfængelighed og Forhøjstelseshyge i Haandverksstanden hadede han som Pesten. Derfor var ogsaa Saadant banklyst fra hans Hus, og det var ham ikke saa vanskeligt; thi Kone og Barn holdt hjerteligt af ham og søiede sig gjerne efter ham; de saa jo hver Dag for sine Dine, hvor trofast han arbejdede for dem, og at han aldrig forødtte en eneste Skilling paa sig selv.

"Jeg vil ikke taale det; der maa sættes en Stopper derfor!" udbrod Suedker Birum vilkaarligt og halv-høit en Aftenstund, da han efter Maaltidet sad med Piben i Munden ved et Bindu, medens hans Kone ved et andet strikkede ivrigt paa en Strømpe. De vare alene i Stuen; Datteren var gaaet et V-rinde i Byen.

"Hvad taler du om?" spurgte Konen og lod Strikketøiet synke. "Taler?" udbrod Birum forbauset og saa paa hende; han vidste nemlig ikke, at han havde tænkt høit. "Hvad er det, der maa sættes en Stopper for?" spurgte hun igjen.

"Nu da", sagde han, "gaar ikke den Anderfen der og snakker for Maria og sætter Barnet Iruer i Sovevedet? Jeg har nok mærket det; men Fjas er det, og jeg vil ikke vide deraf!" Og nu pustede han tætte Nøgskyer fra sig.

"Na,—det har jeg da egentlig ikke mærket", svarede hans Kone langsomt.

"Ikke mærket? Saa ved jeg da heller ikke, hvor du har dine Dine! Men jeg har mærket det, skjønt jeg har holdt det for mig selv, da jeg tænkte, det skulde tage en Ende af sig selv. Kom han ikke der paa Marias Fødselsdag stikkende med det Sybord, han havde arbejdet i sin Fritid. Hvad vilde han vel Undet end gjøre sig til for hende? Og griber han ikke hver Anledning til at holde Sladder med hende? Traf jeg dem saaledes ikke forleden ude i Gangen i fuld Pasfiar?"

"Hør, Fa'er! vi have selv været unge; lader os ikke glemme det!" bemærkede Marias Moder. "De Unge kunne dog gjerne snakke sammen, uden at det strax behøver at være Kjerlighed. Gaar det i Tugt og Ære, hvad Ondt er der da saa i det? Maria er jo en from og fornuftig Pige, som aldrig har gjort os nogen Sorg; hvorfor skulde hun saa gjøre det nu?"

"Det kan være godt nok Utsammen; men jeg tror nu, hvad jeg tror; han sætter Maria Griller i

Sovedet, det er jeg vis paa, og det skal ikke ske længere!"

"Men, kjære Mand! om nu Andersens holder af Maria, og hun af ham, er der da egentlig nogen Ulykke deri? Vide vi Andet, end at han er en skuffelig Tyr? Lidt har han jo til Bedste, og dygtig i sit Sag er han; det har du selv sagt".

"Ja, det har jeg sagt og det skal jeg staa ved; dygtigere Svend har jeg ikke haft paa mange Aar; men der er intet Guld i ham; han tænker for lidet paa Fremtiden, og det usle nymodens Væsen hænger ved ham baade i Sind og Skind. Nei, Mo'er, han er mig ikke den rette Mand for vor Maria. Se saa, kommer han ikke der gaaende ved Siden af hende i fuld Sladder igjen! Vil den Karl da bringe hende i Folkemunde? Saa skal da —" udbrod Virum heftig, sprang op fra Stolen og vilde ud af Døren.

"Nei, Kjære! bliv herinde. Er det galt, saa gjør det ikke værre. Nu gaar jeg ud til dem", afbrød hans Kone ham, idet hun sprang til og lagde Haanden paa hans Arm.

Han blev. "Den Sag maa bringes paa det Nene, før Solen atter gaar ned!" brummede han og vendte langsomt tilbage til sin Plads; Pi-ben, han havde slængt fra sig, stak han atter i Munden; han mærkede ikke engang, at den var gaaet ud, i saa dybe Tanker kom han; men den attenaarige Maria var jo ogsaa nu hans eneste Barn; from og god og arbejdsom var hun, Trofastheden og Dyrliggheden selv, og forresten lignede hun Faderen, saa det var ganske rimeligt, at han maatte holde meget af hende.

Nu, paa en Vis blev da ogsaa

Sagen bragt paa det Nene; næste Eftermiddag vandrede Peter Andersen med Håndfjelen paa Nassen ud af Byen. Da han kom i Nærheden af Smedker Virums Hus sagtede han sin Gang; det var, som om Noget tvang ham til at gaa langsommere. Han saa op til Binduerne; der var Ingen at se; dog jo, Tagkammeret var Marias, og der sad hun halvskjult bag Gardinet; han saa hende og hilste med et vemodsblandet Smil; hun nikkede til ham og blev baade rød og bleg, og et Par store Taarer rullede ned ad hendes Kinder. Ja, der var ganske rigtig forefaldt Noget hos Virums, saaledes som man havde talt om i Byen, da det blev bekendt, at Svenden saa pludselig skulde reise bort. Maria havde rødmen og med høit bankende Hjerte, men aabent tilstaaet Faderen, da han strøg om Aftenen havde spurgt hende derom, at hun holdt af den smukke og slette Svend, og at ogsaa han havde tyret Noget om, at hun var ham kjær.

"Fjas! Børnestreger! Saadant vil jeg ikke vide af!" skjændte Virum; men da Maria begyndte at græde, lagde han til: "Gaa hen og læg dig, Barn! God Nat, god Nat!" thi han var bleven lidt blødere stemt ved at se hendes taarsyldte Dine.

Maria gif. Faderen saa efter hende og rystede paa Hovedet. Han stod endnu en Stund paa samme Plet og stirrede hen mod Døren, efterat hun havde lukket den efter sig. "Det gaar alligevel ikke an", sagde han; "han er for løs, det vilde tage en daarlig Ende!" og med disse Ord gif han fortvædlig ind i sit Sovestue.

Næste Morgen, da Andersen som sedvanlig kom op ad Trappen for at gaa paa Verkstedet, aabnede Virum Døren ud til Gangen og kaldte paa ham. Det var en Samtale under fire Dine; de bleve hvirofse de derinde, det mærkede baade Moderen i Kjøkkenet og Maria oppe paa det lille Kvistværrelse. Hvor bankede ikke hendes Hjerte! Smid- lertid kunde hun ikke høre, hvad der blev sagt. Endelig blev Døren til Faderens Værelse aabnet, og der lod raske Trin gjennem Gangen: det var Andersen, som gik. Lidt efter aabnedes atter Døren dernede. Det var Virum, som kaldte paa sin Kone, og hun hørte Moderen gaa derind. Lidt efter raabtes der ogsaa paa hende, og med bankende Hjerte gik hun ned. Da hun traadte ind i Faderens Værelse, kastede hun uvilkaarlig et ængsteligt spørgende Blik paa Moderen, som gjængældte det med et Smil og med et opmuntrende Nif.

"Han har sagt, at det er ærligt ment; han har begjæret dig til sin Trolovede", sagde Faderen til Maria, og hans Stemme var meget alvorlig. "Du vil ikke sige Nei, det har jeg fra din egen Mund; nu, saa faar det gaa efter eders Goved og Moders med. Men det har jeg sagt ham, og det skal du vide—ingen Trolovelse, før et Aar er omme; i den Tid skal han reise og uddanne sig videre i sit Haandverk; jeg skal selv give ham anbefalingsbreve til et Par Mestere i Udlandet, hvilke jeg kjender fra gammel Tid; opfører han sig vel og holder fast ved sit Ord—nu saa kan han komme her, naar Aaret er omme, og jeg lægger selv din Haand i hans, men for ikke

og ellers ikke. Jeg vil ikke kaste mit kjære Barn hen til den Første den Bedste, og med en god Samvittighed vil jeg engang træde frem for den Herre Gud, naar han kalder mig til Dom og spørger mig, hvordan jeg har handlet med det eneste Barn, han lod mig beholde tilbage af min Flok". Han knuste hurtigt en Taare, som stjal sig frem af hans Die. "Og nu til eders Arbejde. Om en Times Tid eller to kommer Andersen herved for at faa sit Dpgjør og nogle Breve; saa kan du give ham Haanden og sige Farvel, men—ikke mere! Sladderhankerne derude skulle heller ikke vide det; det bliver en Sag mellem os Fire alene. I Eftermiddag reiser han; Kjerestebreve vil jeg ikke vide Noget af; til mig kan han skrive engang imellem, saa følger der vel en Hilsen med".

Som den Gamle havde bestemt det, saa gik det; Moder og Datter vidste altfor godt, at han var urokelig i, hvad han engang havde besluttet. Svenden reiste, Maria var bleven noget stille; hendes Fornuft gav Faderen omtrent Ret i, hvad han havde bestemt; men Hjertet vilde ikke rigtig underkaste sig, og derfor traadte der ogsaa nu og da en Taare i Diet, naar hun sad og tænkte paa ham, der var langt borte. Men man maa ikke tro, at hun blev et sukende og grædende Bæsen; nei, dertil var hendes Karakter for fast, hendes Pligtfølelse for stærke, og hendes Kjærlighed til Forældrene for inderlig, til at Saa- dant kunde ske, og — "om et Aar kommer han jo igjen"—det var hendes stadige Trost

I Begyndelsen kom jævnligt Bre-

ve til Marias Fader fra Andersen, og der manglede da aldrig en Gilsen til hende. Men efterhaanden bleve Brevene sjældnere; den gamle Snekfers Miner bleve mørkere, og Taaren paa Marias Kind tungere, naar hun om Aftenen sad ved sit lille Kammervindu; tilsidst gik der Postdag, efter Postdag, Uge efter Uge, og der kom intet Brev. Om end Maria gjorde sig Umage for at skjule sin Kummer for Faderen, mærkede han den dog godt; han talte ikke til hende derom, men haa kysede hende desto ommere og trykkede hende endnu hjærligere til sit Bryst, naar hun om Aftenen sagde ham Godnat.

"Der kan jo være kommet Noget i Veien", sagde Konen undskyldende; men hun sagde det med et Suk, og som om hun selv var begyndt at tvivle.

"Noget i Veien? Ja, det er just det, jeg mener; for jeg skal sige dig —han har vist nu sit Garn ude andetsteds; jeg har altid sagt, der er intet rigtigt Hold i ham, og det staar jeg fast ved", vedblev Birum heftigt, sprang op og begyndte at gaa op og ned ad Gulvet.

Atter gik Uge efter Uge, uden at der kom noget Brev fra Andersen; hans Søster, som tjente i nærmeste By, havde heller ikke hørt Noget fra ham; ja, Prøveaaret forløb, inden at han vendte tilbage, og Marias Kind blev nu blegere. Faderen skrev til de to Mestres i Udlandet, til hvem han havde medgivet Andersen anbefalingsbreve. Svar kom: han havde arbejdet hos Begge og for en Tid siden forladt den Sidste; denne roste ham for hans Duellighed ligesom den Første, der i det

Sele taget var fornøjet med ham, men han ytrede Noget om Letsindighed og daarligt Selvfab; hvor Svenden nu var, vidste han ikke. Ergerlig knugede den gamle Snekfer dette Brev sammen, men talte ikke et Ord derom til sin Kone og Datter. Atter gik der en Tid hen; men intet Brev og ingen Underretning.

"Slaa ham af Hovedet, Børn!" sagde Faderen en Aften til Maria, da hun kom hen til ham for at sige Godnat, og han trykkede hende hjærligt op til sig. "Slaa ham af Hovedet, Børn! Enten er der tilstødt ham Noget, og hvad hjælper det saa at vente; eller ogsaa har han glemt dig, og saa er han ikke værd at vente paa. Han kommer ikke, tro du mig!"

"Han kommer nok! Hans Breve kunne jo være tabte", hviskede Maria og saa Faderen i Vinene; hun smilede tvøvigt, men der var dog noget Tvungent i dette Smil.

En Dag bragte Postbudet et Brev til Sedker Birum fra en af Mestrene i Udlandet. "Gamle Ven!" stod der, "da jeg sidst skrev til dig, kunde jeg ikke opfylde dit Ønske, at underrette dig om, hvor din forrige Svend, Andersen, som du havde anbefalet mig, var bleven af; nu kan jeg sige dig det—han er paa Veien til Amerika. Tro ikke, at jeg feiler; med mine egne Øine saa jeg ham ombord paa et Udvandrer-skib, der just skulde afseile; han stod ved Rælingen og kysede med et Par Andre, der lode til at være hans Kamerater. "Andersen, hvorhen?" raabte jeg til ham. "Til Amerika for at grave Guld, det lønner sig bedre end at grave i Høvlis. Surra!" lod hans Svar, og han

svingede. Gatten nok saa lystigt. Han saa forresten ud til at være lidt forfalden. Strax efter gik Skibet under Seil".

"Den Skurk!" udbrod Birum heftigt, idet han knugede Brevet i Haanden og saa kastede det henad Bordet.

"Hvad er det?" spurgte paa en Gang Moder og Datter, som begge sad med sit Haandarbejde i Stuen.

"Se selv!" svarede Faderen med et bittert Smil og et dybt Suk. "Jo, jeg anede nok, hvad Slags Menneske han var. Den Landstryger—han kommer nok til at onste, han kunde grave Brød op! Foragte sit ærlige Haandværk! Og saa holder han Folk for Nar, der"—han standfede pludselig, thi han kom just til at se paa Maria. Med Nælvende Haand havde hun grebet det forkrøllede Brev, foldede det ud og læste og læste, skjönt Taarerne mere og mere blændede hendes Dine og tilsidst strømmede ned over de blege Kinder; da hun var færdig dermed, sad hun endnu og stirrede paa Linierne, indtil Dinene lukkedes, og hun overvældet af Smerte sank tilbage paa Stolen.

"Mit kjære, mit stakkels Barn!" sagde Moderen og trykkede hende kjærligt op til sit Bryst; Birum havde nemlig fortalt sin Kone, hvad der stod i Brevet.

"Slaa dig til No, Barn! Han fortjener ikke en eneste Laare. Lad ham løbe, fra sin Straf løber han dog ikke", sagde Faderen heftigt.

"Dømmer Ingen før Tiden", hvilede Maria. "Han kommer nok", tilføiede hun med sagte bævende Stemme.

"Kommer? Ja, som en Pjalt

maasse; og saa bilder han sig vel ind, at han alligevel skal saa mig kjære Barn? Nei, aldrig! aldrig! om jeg saa selv skal jage ham ud af mit Hus", sagde han forbitret.

"Han kommer nok!" det var endnu den sidste Tanke, hvormed Maria herimod Morgenstunden lukkede sine forgrædte Dine, og dette Haab var hendes Trost og hendes Svar i den lange, tunge Tid derefter.—Ja, det var, som om Hjemløgheds mørke og trykkende Dage nu ret vare komne over dette før saa glade og lykkelige Hjem. Det blev vanskelige Pengetider; Fortjenesten tog af i betænkkelig Grad; Snekker Birum, der altid havde ført et tarveligt Hus og derfor ogsaa sparet Noget sammen til onde Dage, holdt sig vel en Tid; men ogsaa for ham bleve tilsidst Forholdene trykkende; et Par Handelskuse, der vare anseede for rige, og som han just i den sidste Tid havde arbejdet meget for, gjorde Opbud, og han tabte næsten Alt, hvad de skyldte ham ikke blot for Arbejde, men ogsaa for en betydelig Del Materialier, han selv havde lagt til; ved Avenner mistede han ogsaa nogle af sine gode Kunder, saa hans Stilling ikke var synderlig rar. Det skulde imidlertid blive endnu værre: et uhykkeligt Fald fængslede ham længe til Sygehuset, og i denne Tid havde han en uduelig og upaalidelig Svend, der paadrog ham betydelige Tab, saa Armoden begyndte stærkt at banke paa hans Dør. Endelig blev han saa rask, at han selv kunde være paa Verksstedet; men Arbejdet kom kun yderst sparsomt; Eiderne vilde ikke blive bedre; for at kunne betale trængende Krav maatte han

optage Laan paa sit Hus. Den, der laante ham disse Penge, benyttede sig af hans Forlegenhed og opstillede haarde Betingelser; men alligevel var han glad ved at faa Beløbet for dog at undgaa, at man folgte Alt fra ham. Men nu kom Trængslerne Slag i Slag, og det, der nu rammede ham, traf ham smerteligt; hans trofaste Hustru kastedes paa Sygeleiet. Sorg og Savn hjalp til at tage de sidste Kræfter fra hende; en Morgen, da de første Solstraaler tittede ind i Sovekammeret gennem de nedrullede Gardiner, drog hun sit sidste Suk, lænet op til den hullende Datters Bryst og med det sidste kjærlighedsfulde Blik fra det bristende Nie fæstet paa Manden, der stod nedbøiet med hendes allerede kolde og flamme Haand imellem sine Hænder. Længe stod han taus og stirrede paa den Dødes Ansigt, som om han endnu ventede et Blik, et Ord, et Livstegn. "Kom Barn!" sagde han med et Suk, "du trænger til Hvile!" og Pigen trykkede et Kys paa Moderens kolde Pande, lagde sin Haand i hans og fulgte ham ud af Stuen, lydig som et Barn. Da han havde ført hende op paa hendes lille Kvistkammer, gik han ned paa Verkstedet og gav sig til at arbejde; den ene Laare efter den anden trillede ned af hans Kinder, medens han stod der alene og høvlede; af, det var jo ogsaa Hjælene til hans Kones Digtstige.

Hun blev begravet. Efter den Tid faldt den fordums aands- og legemssterke Mand mere og mere sammen; det gik mere og mere tilbage med hans Finantser; Kreditorerne toge Huset, og han og hans

Datter flyttede ind i et Par smaa leiede Værelser. Fra nu af var det Maria, som skaffede det Nødvendige til Livsophold ved at sy for Folk. Hvor arbejdede hun ikke fra den tidlige Morgen til den sildige Aften; hvor kjærligt pleiede hun ikke den lidende Fader, og med hvilken ubeskrivelig Taalmodighed bar hun ikke hans Urimeligheder; thi Ulykken havde gjort ham grætten og bitter, og i denne Sindsstemning, hvortil desværre ofte den Fattige henfalder, lod han det mangen Gang gaa ud over hende. Snart gjorde hun ikke dette eller hint tilpas, snart gjorde hun ikke nok for ham, og dog var hun i Virkeligheden saa om, saa altopofrende for ham; ja, stundom brød han endog ud i Bebrejdelser mod hende, fordi hendes Tanker fremdeles holdt fast ved "den usle Landsstryger", ellers havde hun da været godt gift, og saa havde han kunnet slippe for at tilbringe sin Alderdom i Armod og Ukselhed. Sagen var nemlig den, at en dygtig og fortreffelig ung Mand, en Smedevend derfra Byen, havde fattet oprigtig Kjærlighed til Maria og anholdt om hendes Haand et Par Aar, efterat Anderjen havde forladt Virums. Smederen og hans Kone havde gjerne seet, at Maria havde sagt Ja; men naar Faderen trængte ind paa hende, rystede hun paa Hovedet og sagde: "Han kommer nok!" Da saa hun saa bønligt paa ham, at han tilsidst ikke talede mere om den Sag. Kort efter forlod Smeden Byen og tog Arbejde andetsteds. Endelig løste Herren ogsaa op for den gamle Virum, og inden han døde, kom der en Fred i hans Hjerte, som han ikke i lang

Lid havde kjendt; al Bitterhed og al Forsagthed var forsvunden af hans Sind, og der hvilede flere Dage før hans Død en Ro over, hans Ansigt og et stille Smil om hans Mund, som Maria 'an havde seet der i fordums lykkelige Dage, naar han en Fælligasten sad vel tilmode hos Ro'ac og Barn.—Det var en smuk Sommeraften, da Marias Fader døde. Det høje Lindetræ i Naboens Have strakte sine Grene tæt henimod den Sygges aabne Kvistvindue, og Englesangen lød saa deilig over til dem fra den lille Lund paa den anden Side af Aaen; ved Siden af Sengen sad Maria; Hænderne med Strømpen, hvorpaa hun havde strøffet, vare sunkne ned i Skjødets, medens hun ængstelig lyttede efter Faderens svage Aandedræt. Nu bevægede hans Læber sig, tys—han nyner!

"Du tør ei frygte, hvor du kommer hen,

Naar du af Verden skal vige;
Du savner hist jo en suldtro Ven,
Som aldrig vilde dig svige;
Thi Krist, Guds Søn,
Gjør for dig Bøn,
At du hos ham skal blive,
Dg Fred og Ro
I Himmelbo
Vil Han dig saa gjerne give".

Hans Stemme blev sagtere og sagtere, tilsidst var det kun en Svisken. Lidt efter slog han atter Di-nene op og sang:

"Eia, saa dør jeg gladelig,
Jeg frygter slet ingen Vaade;
Mit Liv er Kristus jo visseelig,
Dg Døden er mig til Vaade;
Dør jeg end her—
Jeg lever dog der—

Mit Liv—først der begynder—
Med Glæde—stor—
I Englekor—
Som aldrig—skal forsvinde!"

Atter sang han lidt, pludselig udbrod han: "Maria! hvor er du? Jeg ser dig ikke". "Her, Fader, her!" svarede hun stille grædende og lagde sin Haand paa hans. Han trykkede den omt. "Gud velsigne dig, Barn! Gud—lønne dig for al din Kjærlighed!" flammede han. "O, hvor det bliver lyst!" udbrod han lidt efter og reiste sig pludselig med udbredte Arme. "Her er jeg!"—Han sank affjælet tilbage.

Marie var sunket paa Knæ med Hænderne foldede og Handen lænet paa Sengkanten; hun græd sagte, som om hun frygtede for at forstyrre den Dødes Fred. "Ene! Forladt!" lød det i hendes Hjerte, og hun sukede dybt, ja saa dybt. "Men—han kommer nok—han kommer nok!" hviskede hun som til Svar; dog bleve Taarerne ved at rinde. En Taare, som faldt brændende paa hendes Haand, bragte hende atter til at løfte Hovedet op. Det var blevet lyst omkring hende. Hun reiste sig og gik hen til Vinduet; det var Maanen, som skinnede saa mildt og klart fra Himmelen ind i Kammeret, og Stjernerne funkede og straaledede, som om de ret indtrængende vilde fortælle hende om Lovets Fader, Herren vor Gud, som lever i al Evighed; da kom der en forunderlig Trøst ind i hendes Hjerte; hun satte sig ved Vinduet og saa paa de glimtende Himmellys, indtil de trætte Dine lukkedes; ja, Sønnen, som jo er Dødens Broder, lukkede dem. Hist i den fattige

Seng sov Faderen den sidste Sønn, Dødsfønnen, hvorfra en ganske anden Morgen skulde vække ham, end den, der atter vækkede Maria.—Den stakkels Pige var forøvrigt næsten bukket under af Udmattelse, saa udvaaget og overanstrengt var hun bleven i den sidste Tid; men Fortrøstningen til Herren og den Ro, som Lægen, der af Medlidenhed havde taget sig af gamle Virum i hans sidste Sygdom, næsten maatte tvinge hende til at unde sig, blev hendes Frelse. Saasnart Begravelsen var forbi, skaffede hun sig en endnu mindre Vostig; Bærelset var rigtignok lidet; men saa var Leien ogsaa billig, og det maatte den fattige Pige se nwie paa; den Smule Bohave kunde hun desuden nok saa Plads til; den største Del havde hun jo allerede solgt for at saa Faderen begravet. Fra den tidlige Morgenstund til langt ud paa Natten arbejdede hun; en dygtig Syerske var hun, saa hun for det Meste havde Arbejde, om end Fortjenesten var liden nok, og af den skulde hun baade leve og afbetale Gjæld fra

Faderens sidste Sygdomstid, hvorfor hun negtede sig selv det Nødvendigste. Men tungere vare de Dage, da intet Arbejde kom, og selv Betaling for leveret Søm udeblev, og saa — hvormangen bitter Ydmygelse fra den lessindige og kolde og dumstolte Verden! Ja,—Armoden har tilvisse sin alvorlige Kamp. Dog maa man ikke forestille sig Maria som forsagt eller fortvivlet. Paa ingen Maade. Hun var en Korsdragerinde; men hun kjendte jo Gam, der havde baaret et endnu tungere Kors, og hun forstod det, som kun Gaa ret forstaa, at bie efter Herren; ja—at bie var jo ogsaa blevet næsten som en Grundtone i hendes Hjerte. Naar hun en Søndag Morgen, før hun traadte ind i Kirken, pyntede lidt paa Forældrenes Grave, da kunde der vel blinke en Dugdraabe paa Krandsen, hun hængte over det simple Træfors, og den var ikke falden fra Himlen, men fra hendes Die; dog det var jo fra Kjærlighedens dybe Væld, den rændt.

(Fortsættes.)

Fra og til Paris under Beleiringen.

Da Preussierne afvigte Høst lagde sine Hærmæsser rundt omkring Frankrigs Hovedstad, var dermed enhver almindelig Forbindelse med den ydre Verden afbrudt for Pariserne: der løb ikke længer Jernbanetog til og fra Byen, og Telegraftraaden oplivedes ikke af nogen elektrisk Gnist —

alt Saadant havde Bismarck slaaet en Streg over. Paris var som et eneste stort Fængsel med stærke, ugjennemtrængelige Mure; men dette Fængsel havde dog intet Tag, Fangerne kunde se den blaa Himmel over sine Hoveder, og denne Udvei lode de ikke ubenyttet.

Man har til forskjellige Tider for-gjæves forsøgt at konstruere Maskiner, hvormed man kunde flyve, og netop for 100 Aar siden udlo Pariserne den arme, halogale Desfoges, der gjorde et mishlykket Forsøg derpaa; ja maasse den Dag et eller andet Geni sidder og grunder paa dette Problem, thi Kunststykket er endnu ikke praktisk udført. Lige Bingerne sat kunde altsaa de inde-spærrede Franskmænd ikke, men i hundrede Aar har denne Nation, fremfor andre, drevet paa Luft-seiladser, og især har Paris været det Sted, hvorfra de fleste Opstigninger ere foregaaede, saa det maatte ligge ganske nær for Befolkningen under de daværende Omstændigheder at gribe til denne Slags Kommunikation, især da de havde flere øvede Luftskippere iblandt sig og tillige Folk, der forstode at fabricere Balloner. Stof til at fylde dem med tog man fra Gasværkerne, thi dette blev billigere, og denne Gasart, der er halv saa tung som Luften, vil fuldstændig holde Ballonerne oppe en 5—6 Timer, længere Reiser var man i Regelen ikke nødt til at gjøre.

Man kunde der vel være nok af dem, som gjerne vilde ud af det store Fangebur; men Et er at lade sine Tanker flyve høit, det kan Maa-gen gjøre, et Andet er selv at følge op med; da ville de Fleste betænke sig to Gange, i Særdeleshed naar man skal betale Turen i dyre Domme. Hovedsagen blev derfor at skaffe Efterretninger om Tilstanden i Hovedstaden ud til Provindserne, og nærmest var det en Postindretning, hvorfor ogsaa de to største Ballonværksteder stode under Postdirektionens Op-syn, men Enkelte gif dog ogsaa med

som Passagerer, og Flere ere pr. Ballon slupne heldigt ud af den betrængte Stad med Depescher af største Vigtighed; tillige havde de medbragt mangfoldige Brevduer, hvis fortrinlige Tjenester vi senere ville omtale.

En saadan Udflugt ioverfattes ogsaa af en vis Reynolds fra New York. Han var allerede i August kommen til Paris i Handelsanlig-gender; men disse drog i Langdrag, og en Dag vare Portene lukkede, Byen i Beleiringsstilstand, og de almindelige Befordringsmidler stand-sede, saa vor Amerikaner maatte slaa sig tiltaals og dele Skjebne med Pariserne. Dette gif noksaa godt i Begyndelsen, thi der var meget Nyd at se, interessant Underholdning for ham fra Morgen til Aften, og han mærkede ikke synderlig til Fangen-skabet; men Tiden gif hen, Ud-sig-terne bleve istedetfor lysere mørkere med hver Dag, der svandt, og da han tilsidst opdagede en fuldstændig Dyrtd omkring sig, og at det tone-angivende Paris begyndte at holde Livet oppe ved at tære paa Byens Besætning af Rotter og Katte, da syntes han, det var paatide at komme deraf, og henbødte sig derfor til høie Vedkommende med Fore-spørgsel, om en Ballon kunde blive ham overladt. Dette tilstodes ham, og nogle Dage efter var en færdig, der rummede 12,000 Kubikfod Gas og kostede \$1250 i Guld. Nu kunde altsaa Afreisen gaa for sig, men pludselig kom der en Anmodning fra Krigsministeren Gambetta til Mr. Reynolds om at saa benytte hans Ballon, da Republikens Interesser krævede Gambettas Nærværelse andetsteds. Mr. Reynolds skulde til

Gjengjæld faa den første Ballon, der blev særddig; men for Diebliffet var hans den eneste i brugbar Stand. Amerikaneren opfyldte Begjæringen; der kom imidlertid Noget iveien for Gambettas Reife, faa de to Balloner gik op fra Paris paa samme Tid. I Følge med Krigsministeren var hans Privatsekretær, i Reynolds Ballon han selv, en anden Amerikaner, en fransk Officer og, ligesom i Gambettas, en Luftskipper. De faldt i flettede Kurve, der med 8 Touge holdtes fast til Ballonen, og de førte kun de høist nødvendige Klæder med sig foruden Breve, Depescher og Brevduer. Opstigningen ledsagedes med høie Raab af en talrig Menneffemasfe, og i et Nu vare de 800 Yards oppe. Dagen var straalende, ikke en Sky fandtes paa Himlen, og man saa Paris i det fortræffeligste Fugleperspektiv. Men snart førtes Ballonerne henimod Preussernes Rækker, og her hilfedes de høie Reifende med en storartet Salut, faa eftertryffeligt, at forskjellige Slags Kugler hvinede dem forbi deroppe i Luftthavet. I længere Tid faa man ogsaa preussiske Uhlaner sprengte afsted i samme Retning som Ballonerne, i Haab om, at de skulde dale, ja Gambetta var nær falden i deres Hænder, thi der kom Noget i Ufstand, og Ballonen faldt temmelig rafft nedad; men i det Dieblik, da den var nær Jorden, for den med storartet Hurtighed atter op til stor Forstreckelse for Kompagniet i Reynolds Ballon, thi det bar lige op mod den. Der skede dog intet Sammenstød, og man undgik altfaa Ulyffen dengang, men Gambetta var atter nær ved at blive tagen tilfange af Preusserne, da han

forsøgte at dale, og blev endog faaret i Haanden. Imidlertid reddede de sig atter og kom ned i nogenlunde god Behold i Nærheden af Byen Amiens. Reynolds Selskab var heldigere; de fore behagelig afsted med en Fart af 19 engl. Mile i Timen, en Hasthed, som de deroppe ikke havde nogen Anelse om, men som de først erfarede, da de 5 Timer efter Opstigningen havnede 95 Mile borte i en Landsby, som hilfede dem med de franske Farver. De to Amerikanere traf senere sammen med Gambetta i Amiens og forærede sin Ballon til den franske Republik.

Saaledes kom der stadig, ja daglig Bæfted fra Paris, men hvorledes kunde man vel faa sendt dem derinde nogen Underretning? Det er en slem Sag ved Ballonerne, at man ikke har noget Middel til at styre dem, og derfor vilde det været gal Mands Verk at forsøge at komme i Ballon til Paris. Men det var just ikke saameget Folk, man vuskede (dog, havde det været en velforsynet Armee paa en halv Million, faa kunde det være saa sin Sag); man vilde gjerne vide Noget om Officernes Gang; men hvorledes skulde de kunne opnaa dette? Jo, Saadant besørge de Brevduerne, et Slags sterke, hurtigflyvende Duer, der ved en stadig Dresfur ere vænnede til fra kortere eller længere Afstande at flyve i lige Linie hjem til sit Duehus. Man har Exempel paa, at en Brevdue har tilbagelagt 500 Mile i 12 Timer, rigtignok ikke med et Brev om Halsen eller under Vingen; thi denne Methode anvendes aldrig og vilde være høist upraktisk, men med et Stykke beftrebet Papir rullet om

Laaret og fastbundet der, eller endnu bedre omkring den midterste Galefjær, som bestandig bliver i omtrent samme Stilling. Her vil der imidlertid blot kunne anbringes et lidet Stykke Papir; men hvad tror Du vel, et saadant, 1 Tomme bredt og 1½ Tomme langt, kan indeholde? Man forundrede sig i lang Tid over, hvad Mening der kunde være i, at London "Times" indeholdt lange Korrespondancer til Folk i Paris, thi Bladet vilde jo aldrig naa dem. Jo, det gjorde, og det gik saaledes til: Den Side af "Times", som var adresseret til Paris, blev med sine 6 store Spalter fotograferet i London paa et tyndt Stykke Papir

af ovennævnte Størrelse, og for hver Spalte saa man kun en brunagtig Stribe. Denne Lap sendtes med Post til Bordeaux, herfra med Brevdue til Paris, hvor Depeschen anbragtes mellem stærke Forstørrelsesglas og udsattes for et elektrisk Belysningsapparat, saa Indholdet aftegnede sig med store Bogstaver paa en i Baggrunden opstillet Skjerm. Her kopieredes Indholdet af Afskrivere og sendtes til rette Bedkommende. Det var en besværlig Brevvegling, det er sandt, men hvor tilfredsstillende maatte det ikke være at kunne sende Slægt og Venner et trøstende og opmuntrende Ord i deres skrækelige Nød!

Mils Vibe Stokfleth.

Et Livsbillede fra den norske Kirke.

(Fortsættelse.)

Med Hjelddrejere blandt Finnerne begynder et nyt Afsnit i Stokfleths Liv. Det havde allerede længe ligget ham paa Sinde at skaffe Finnerne Bøger i deres Modersmaal, og han mente, at Finnernes Sprog maatte danne Grundlaget for Skriftsproget, thi hos dem foresandtes det finste Tungemaal i den rene og ædleste Form, ligesom Stokfleth i dem saa Finnefolkets "Kjerne og Stamme". Han vendte sig dog ogsaa til Elve- og Søfinnerne og fandt her megen Berigelse for sin Sprogkundskab, og det netop fordi deres Levevis var saa ganske forskjellig fra Fjændernes paa Hjelddet. Hvad Stokfleth paa alle disse Reiser hav-

de at udstaa, kunne vi neppe forestille os. Han kan som Apostelen tale "om Farer i Vandstrømme, i Orkenen, paa Havet, om Arbeide og Nøie, Hunger, Tørst og Kulde", hvortil kommer, at han ei alene for sit eget, men og for sin Husfrus Bedkommende maatte gjøre Afkald paa al den Hygge, som er knyttet til et Hjem, al den Glæde, som hidrører fra Omgang med dannede Mennesker af samme Interesser og Livsbetragtning.

Lad os dvæle lidt ved enkelte Hjelddrejere blandt Finnerne. Pulken er forspændt. Det er en Slæde, og dog har den mere Lighed med en liden Vaad. Forstavnen er spids,

Bunden rund og forsynet med en Kjøle, der er en Tomme høi og en god Gaand bred. Foran er der et Dæk, under hvilket Benene kunne finde Ly. Med udstrakte Fødder sidder man nede paa Bunden, holdende i den høire Gaand en enkelt til Nærens Hoved fæstet Tomme, med hvilken man styrer, idet man kaster den tilhøire eller tilvenstre. Det gjælder forresten, at man ikke kjører for haardt, ellers kan det nok falde Nænen ind for et Dieblis at standse sit Løb for med Forben eller Horn at bearbejde den uворne Kjører; men derpaa vil den jo igjen siebliffelig fortsætte sin Vej, som om Intet var hendt. "Jeg medbragte altid i Pulken", siger Støckfleth, "mit nye Testamente, Brød, Kaffe, Kjedel samt Salt, Kniv og Gaffel, men ikke Ske for ikke at jaare Folkets Følelse. Knive førte altid Finnerne selv med sig, saa at de fandt det i sin Orden, at ogsaa jeg bragte saadant med mig, og da det er Mændene, som koge, saa vakte det ingen Opmærksomhed, men derimod deres kjendelige Tilfredshed, at jeg fulgte samme Stik som de, og selv kogte min Kaffe". I al sin Uansæelighed viser Pulken sig snart fortrinlig skiftet til Reiser mellem de uvejsomme Fjelde, hvor man mangen Gang kjører nedover Fjeldsider saa steile, at Diet svimler ligeoverfor det Dyb, der aabner sig for En. Dog netop jo vanskeligearten er, desto mere aabenbarer Pulken og Nænen saavel som den skydende Fin alle sine fortrinlige Egenstaber. Mangen Gang ligger Laagen over Fjeldet saa tyk, at den Kjørende ei ser Dyret, som trækker ham, og dog kan man lade det staa

til sikkert og lystigt, som om det var paa en banet Vej ved høilys Dag. Har man saa endelig naaet Reizens Maal og kan ombytte Pulken med Pladsen ved Teltets Ild, ja da ser Fjeldsinnen sig glad og tilfreds om i den skrøbelige Bolig, "takkende Gud for varmt og godt Hus;" men for den, der har seet bedre Kaar, maa det synes mere end nedslaaende.

"Neppe løfter jeg paa Teltets Dør", fortæller S., "for med bøiet Ryg at træde indenfor, førend Hundene fare gjøende mod mig, visende skarpe Tænder og vrede Blik. Ild, Hede og Røg slaar mig i Ansigtet; i de første Sekunder er Diet ikke istand til at skjælné Gjenstandene; med den bedøvende Hundemusik kan stundom forene sig et ikke mindre bedøvende Barnefrig, blandet med Snyssen og Fryglen paa Hundene for at bringe dem til Taushed. Smidlerlid har jeg under alt dette maattet blive staaende ved Indgangen paa Beddungen, og skal nu til med bøiet Ryg at begynde Vandringen til min anviste Plads, gaaende paa Manden af Ildstedet, ikke ganske uden Fare for at styrte i den brændende Ild eller i den kogende Kjødgryde. Alt kommer nu i Bevægelse for at trække Benene til sig; thi man maa altid sidde paa det flade Gulv med udstrakte Ben; undertiden kan der ogsaa være smaa Børn, som ogsaa maa bringes tilside, eller ogsaa hender det, at Ilden, som har taget fat i mine Klæder, skal slukkes".

Kun i Midten har Teltet en saadan Hvide, at der kan være Tale om at staa eller gaa et Par Skridt i opreist Stilling; men herfra for-

hindres man igjen ved Røgskjen, som opfylder den øverste Del af Teltet, ligesom det jo netop er i Midten, at Ildstedet er, rundt om hvilket Beboerne ere samlede. Finnerne kunne udholde Time efter Time at ligge paa Kne eller at sidde paa Gulvet med Fødderne under sig, men for Andre er det en Umulighed. Stockfleth fortæller, at han i Førstningen, før han blev vant til Opholdet i slige Telte, en Gang imellem maatte arbejde sig gennem Trængselen ud i fri Luft, hvor da Kulden snart oplivede ham. Men undertiden var Teltet for overfyldt, til at han kunde komme ud. Den eneste Lindring, han kunde finde, var da af og til at trykke Ansigtet ned i Sneen mellem Nisqvistene eller at stifke Svedet under Lærredsvæggen udenfor Teltet. Forsaavidt dette afgav fornøden Plads, havde Stockfleth ved sin Side et Skrin, hvorpaa han havde Bøger og Skrivebøger og om Aftenen Lys; men alt dette maatte han efter Afbenttelsen pakke omhyggelig ned, for at det ikke skulde blive et Bytte for "de Syndens Hunde". Naar han var kommen til Sæde i Teltet, tog han sin "Sprog-Dagbog" og sin Blyant frem. "Præsten skriver", hørtes nu af En og Anden. Ofte gjorde de ham opmærksom paa Ord, som de antog, kunde være ham ubekjendte. Havde han da vanskeligt for at forstaa eller udtale dem, saa gav det naturligvis Anledning til megen Munterhed, idet Finnerne skulde stave Ordet for ham, men selv ikke kunde. Ofte afbrydes man ved, at der fra Ildstedet farer Gnister og brændende Flisstykker, som snart

træffe Ansigt, snart Klæder. Man ler over hinandens Uheld; men er det Præsten, som rammes, saa høres ingen Latter, Enhver søger at hjælpe. Naar Maaltidet er endt og Aftenbønnen holdt, gaar man til Ro, og Mangen vender sig da til Stockfleth med et hjerteligt "Tak for Guds Ord". Han pleiede at sørø med sig en 2½ Men lang Sæk, som han isørte sig, naar han skulde sove, samt et Uldteppe, hvormed han bedækkede Ansigtet. Han sfildrer en Natscene i et Finneretst saaledes:

"Først blev der givet mig saameget Rum, at jeg kunde komme i min Sæk, hvori jeg blev hjulpen af min tjenstvillige Vært; jeg lagde derefter en Bjørneskindskrade under mit Hoved og fastede Teppet over mit Ansigt; thi det var koldt. Derpaa lagde Værten sit Hoved i mit Skjød udenpaa Sækken og saaledes alle de Dvrige i hverandres Favn, idet vi boiede vore Legemer omkring Ildstedet, om hvilket vi dannede en Ring. Efterhaanden døde Ilden paa Ildstedet ud af sig selv, og saa Dieblik derefter var al Tale forstummet, Alt var stille og taus, og ikkun en sagte Pusten hørtes her og der. Jeg maatte igjen tage Teppet af Ansigtet og laa længe og betragtede snart de sovende Mennesker omkring mig, snart Stjerneerne, som jeg gennem den store Røgaabning i Teltet saa tindre paa den klare Himmel, der af og til oplystes af forbigående Nordlys. Efterhaanden begyndte Himmelen med sine Nordlys og sine tindrende Stjerner at blive dunklere og dunklere, Tankerne og Bevidstheden forvirredes, indtil Sønnen ogsaa lukkede mine Dine.

Da jeg vaagnede, havde Værten igjen lagt Teppeet over mig; thi det var meget koldt den Nat. Tre Tinner efter Midnat vare vi igjen oppe, og Finnerne gif strax hen til sine Dyr. Da Veiret tillod det, kastede jeg Sækken af mig, vaskede Ansigt og Hænder i Sneen og sprang nogle Gange frem og tilbage udenfor Teltet for at opvarme og brye Lemmer og Ledemod. Blodet kom derved igjen i friskt Omløb, og en behagelig Følelse af Varme og Velbefindende gjennemstrømmede mit hele Begeme. Jeg kogte nu Kaffe af smeltet Sne og spiste et Stykke Brød til; derpaa læste jeg i mit nye Testamente“.

Forinden Pulken benyttede S. paa sine Rejser ofte et andet eiendommeligt Befordringsmiddel, nemlig Elvebaadene. Disse ere 6—7 Ellen lange, men kun 1½ Ellen brede. Da Elvene ofte ere meget grunde, ere Baadene uden Kjøl og fladbundede. Den Rejsende sidder paa et Klenkskind i Bunden, og her har ogsaa Rejsegodsset Plads. Der er to Skydskarle. Naar Rejsten gaar opad mod Elven, saa stager man sig frem, idet den ene Skydskarl staar i Forstavnen, den anden i Bagstavnen, hver med en 4—5 Ellen lang Stang eller Stage. Skal man derimod nedad Strømmen, saa ror den ene, og den anden styrer. Dette gjøre de stiftvis, og da Baaden er saa liden, maa man som oftest lægge iland, hver Gang der skal byttes Plads. Naar man nærmer sig et Fossesald, kan man paa alle Ansigter læse, at et betydningsfuldt Dødblik forestaar. Den livlige Samtale forstummer. Horskarens Die hviler med spændt

Opmærksomhed paa Styrmanden. Pludselig raaber denne: No paa Livet løs! og som en Pil farer Baaden nedad Fossen. ”Ofte ser det ud, som den skummende Foss vil begrave den; thi gjentagne Gange maa Baaden styres forbi store Stene i kun et Par Tommers Afstand, saa trangt og smalt er Løbet, der skal befares. Alt er saa usie beregnet, at man paa noget ubetydeligt Vand nær, som kan skumme ind i Baaden, ikke har mindste Ulempe; thi stø og sikker farer den udover Fossesaldet. Det er aldeles nødvendigt, at Baaden, selv i den stærkeste Strøm, maa, uafhængig af denne, beholde en selvstændig Fart, da den jo ellers ikke kan lystre Roret, og derfor maa der ”roes paa Livet løs“. Bølgerne i den skummende Foss styrte sig til alle Retninger og ere saameget farligere, som deres Fald og Løb ikke kan beregnes. Til rigtig at styre Baaden udfordres en usie Beregning af Baadens Fart for ikke for tidlig eller sent at dreie den forbi Stene. Som en Al snor den lange, tynde og smale Elvebaad sig efter Styrmandens Willie gjennem Elvens brusende Bølger og mellem dens Stene. Baadens spæde Bygning og lange Form bevirker, at den i Fossesaldene bevæger sig efter enhver Bølge, stundom efter to paa engang; men denne Vøielighed foraarsager, at den ikke knuses i de Styrtninger og Brydninger, som Fossen gjør paa den. Forinden man begiver sig ud paa en saadan Fart, bliver det sagt de Rejsende, at de hverken maa tale til de Skydsende eller mellem sig indbyrdes, og at de maa

forholde sig aldeles rolige, da enhver Bevægelse lettelig kunde forvolde, at Vaaden laantrede".

En og anden Gang bevirkede disse mangeslags Besværligheder, at Stockfleth sølte sig sløv og træt ligesoverfor den forskjelligartede Sjælesørgervirksomhed, der under disse Reiser idelig krævedes af ham. Han siger, at han i saadanne Dieblif søgte og fandt ny Livskraft ved at læse i Guds Ord. Det brændte vel ogsaa, naar Træthed trykkede ham som tungest, at hans Hjerte blev varmt og Sindet styrket ved Synet af den taknemmelige Glæde, hvormed Zinnerne kom ham imøde. Snart var det talrige Skarer, Bøgne og Børn, som stoffedes om ham med Duffet om, at "Guds Sol maatte lyse for ham, hvor han færdedes", snart en fattig gammel Kvinde, der med Hjertens Tak mindede ham om, da hun sidst "hørte Saligheds-Ordet af hans Mund", eller en Vinden, som paa Gravens Rand bad Gud veligne den Præst, der af Kjærlighed til Finnefolket paatog sig den Nøie at reise om i Fjeldet". Ikke heller maa det glemmes, at Stockfleth paa saamangen monsfommelig Færd havde En med, der trolig var sin Del af Savn og Lidelse, og uden hvem han, efter hans eget Ord, trods al Kraft vilde være bukket under. Det var hans Hustru. Paa mangan Fjeldreise, med Nenen og i Elvebaaden, var hun med, ja det hændte endog, at hun maatte gjøre Reisen alene. "Frygt ikke, din Kone er i en Fjeldsins Gaand", hed det da til Stockfleth, og han frugtede ei; thi han vidste, at en stærkere Gaand vaagede over hende. To Gange fulgte

2 Marg. 6 Hefte.

hun sin Mand i aaben Vaad fra Finmarken til Trondhjem, og det naaget hun næsten altid var søsøyg. Til hver af disse Ture medgik 4 Maaneder, da der ofte maatte legges til Land, snart paa det ene Sted, snart paa det andet, hvor der var Zinner, som Stockfleth skulde tale med, og under alle disse Reiser kunde der naturligvis ikke tages synderlig Hensyn til hendes Bekvemmelighed. Naar man hører, hvad Stockfleth og hans Hustru udstod, og om det Sind, hvormed de bare Alt, ledes man uvilkaarlig til at tænke paa, hvad Nordlandspræsten Peder Vass for næsten 200 Aar siden sang om Præstereiser i Nordlandene:

"Vort Nordland saaledes beliggen-
des er:
Guds Lov maa forkyndes blandt
Der og Stjer
Naaget al Fare og Nøie;
Thi ster det og tit at en talendes
Mund
maa søge sin Grav i den dybeste
Grund
og lukke blandt Fiske sit Dye;
Dog bør vi vort Embed forrette
med Lyft,
Om Gud os paa Vandet vil kalde,
Dg døer vi paa Reisen til Kirker
og Sogn,
Da føres vi heden paa Israels
Bøgn
Dg for vores Herre maae falde.
Svad vil en Guds Tjener bekynde
sig ved,
At ham er udvalgt et Begravelses
Sted,
Som Mennister ikke kand finde?
Om han ikke bæres af Venner
her ud

Han fand dog med Mose begravet af Gud,
 Og luffes saa roelig derinde".

Allerede i de første Aar af sit Ophold i Finmarken havde Stockfleth oversat paa Finske og med Tolkenes og Skolelærerne gjenemgaaet flere Bøger, nemlig den store Alkerbog, Katekismus, Forklaring, det nye Testamente og en Del af første Mosebog. Ved grundigere Kjendskab til Sproget blev han imidlertid saa misfornøiet med, hvad han havde udarbejdet, at han Aar 1830 opbrændte det alt for at begynde paany. Den anden Oversættelse gik det ikke bedre, og det var først Aar 1837, han vovede at begynde Udgivelsen af finske Bøger; men imidlertid var der i Stockfleths Aar foregaaet en væsentlig Forandring, der satte ham istand til at finde den bedst mulige videnskabelige Understøttelse i sine Sprogstudier. Foranlediget ved Indberetning fra Stockfleth og fra hans Biskop, havde Regjeringen besluttet anderledes end før at tage sig af Finerne. Medens det finske Seminarium hidtil havde været forenet med det norske, tænkte man nu paa at adstille dem og henlægge det finske til Holma, og man spurgte derfor Stockfleth, om han var villig til at overtage Bestyrelsen. Denne fraraadede bestemt Adskillelsen og paaviste, hvor skadeligt det vilde være for de finske Elever at affondres fra al dannet Omgang, og hvor nødvendigt det var for dem at lære Norsk. Han udviklede tillige, at det først og fremst gjaldt at lægge Grundvold for Finernes aandelige Udvikling og at skaffe dem Skriftsprog og

Literatur, fornemmelig naturligvis den Hellige Skrift og Undervisningsbøger. I den Hensigt foreslog han, at det skulde tilstedes ham paa offentlig Bekostning at foretage en toaarig sprogvidenskabelig Reise for personlig at konferere med de to Sproggranskere Prof. Naak i Kjøbenhavn og Dr. Sjögren i Finland. Denne Sidste havde han tidligere truffet i Finmarken, og med hin havde han flere Aar korresponderet. Det finske Sprog frembød ganske særegne Vanskeligheder, hvorfor han ønskede at forhandle med hine to Sprogmand. Finske har nemlig flere Lyd, end noget andet europæisk Sprog kan betegne, og derfor udfordredes der et nyt Alfabet. Stockfleth foreslog ogsaa at medbringe en Fin til Kristiania. Samtlige Forslag fandt alle Autoritetens Bifald, og den 6te Februar 1831 kunde Stockfleth i sin Afstedtale til Finnefolkene underrette dem om sin Reise og om Hensigten dermed samt fortælle, at en Fin skulde følge med til "Fader Kongen", en Meddelelse, der fremkaldte glade Smil. Efter at have besøgt sine Svigerforeldre i Slidre reiste Stockfleth til Kristiania og herfra over Land til Kjøbenhavn.*) Ved nærmere Eftertanke havde han besluttet at medtage tre Finer. Den ældste af disse tog han med til Kjøben-

*) Under sit Ophold i Danmark besøgte han sin ældste Broder Johan, der var bleven Justitsraad og Herredsfoged. Denne var da syg og maatte senere paa Grund af Sygelighed tage Afsted med Bartpenge og døde 1848. Den yngste Broder Joachim døde i en ung Alder som Garnisons-Auditor paa Frederiks-hald.

havn og lod ham under de fem Maaneders Ophold der deltage i de hyppige Konferentser med Prof. Nass. Efter Tilbagekomsten til Kristiania blev det Stockfleth tilladt at præsentere for Karl Johan de tre Finner i deres Nationaldragt. Ved Afstedden erholdt disse hver to Medaljer til Erindring om, at de "havde staaet for Fader Kongens Ansigt". Da de kom tilbage til Finmarken og fortalte dette, vakte det her saameget mere Overraskelse og Glæde, da man almindelig mente, at man maatte frembære en Gæsegave for at faa se Kongen, og Flere endog kom og spurgte, "med hvornieget han havde maattet ære Kongen", førend det kunde tilstedes ham og de tre Finner at se og tale med Hans Majestæt.

Stockfleths Bestræbelser for at skaffe Finnerne Anledning til at høre og lære Guds Ord i deres Modersmaal fandt hos Regjering og Storting den største Anerkjendelse. Der blev saaledes tilstaaet ham Højenundersøttelse til efter et treaarigt Ophold i Finmarken atter at vende tilbage til Kristiania for at paabegynde Trykningen af sine finste Bøger. Senere fik han efter indgiven Ansøgning Afsted fra Lebesby Prestekald og Saarig fast Løn, som det i Resolutionen heder, "for fremdeles at fortsætte sin Virksomhed til Bearbejdelse af det finste Sprog, og i det Hele til Finnernes kristelige Oplysning og Dannelse, og under sin Omreisen i Finmarken tillige at bistaa ved Udførelsen af geistlige Forretninger efter vedkommende Biskops nærmere Bestemmelse, og forsaavidt det maatte kunne ske

uden Skade for hans Reises Hovedformaal".

Stockfleth foretog da nu gjentagne Reiser til Finmarken, hvor han atter opholdt sig flere Aar ad Gangen. Han besøgte desuden Finland for at studere Kvænernes Sprog i deres eget Land, samt de svenske Lapmarker, dels for at lære at kjende Undervisningsvæsenet her, dels ogsaa for at studere den Dialekt af det finste Sprog, som her tales, og som ogsaa forekommer enkelte Steder i Norge. I Kristiania holdt han Foredrag over det finste og kvænske Sprog samt over den finste Mythologi (Gudelære) og begyndte Udgivelsen af sine finste Bøger. Det blev ham mere og mere klart, at han med Hensyn til Valg af Alfabet havde været heldig, og at Folket med Lethed tilegnede sig det.

Finnerne glædede sig meget til at faa de nye Bøger; men da de kom, var det nok ogsaa enkelte, som havde Indvendinger at gjøre. Stockfleth beretter saaledes om et Møde med Finnerne i Karasjok under hans tredie Reise i Finmarken, og som ogsaa er interessant, fordi det viser, hvor godt Stockfleth kjendte sine Folk og forstod at tage dem paa den rette Maade. "Vi ville ikke have dine Bøger!" saaledes lode Fleres Ord allerede Dagen efter vor Ankomst. "Vilde I ikke have Bøger i eders eget Sprog?" "Jo, men ikke dine, ikke dine latinske Bøger". "Hvad Dndt have de smaa ustyldige latinske Bogstaver gjort?" spurgte jeg ved en anden Leilighed. "Intet, men vi ere enfoldige Folk", lod Svaret; hvortil jeg bemærkede: "Jeg har ikke før vidst, at Karasjokfolket var dummere end andre

Folk". Dette Svar gif i dem. "Kjende I den gamle Medhjælper i Seida?" spurgte jeg "Skulde vi ikke kjende ham, han er jo herifra Karassjot", var Svaret. "Denne Gamle, hans lille Fosterdatter, den sengeliggende Pige, og mange flere i Seida læse Latin som en Student", svarede jeg leende, tog min Hue og gif, ladende dem staa igjen og se efter mig med yderst komiske Ansigter. Søndagen kom; jeg bekjendtgjorde, at jeg vilde holde Høimesse, Aftenfang og Aftenbøn. Man kom til Aftenbøn, men til Aftenfang indfandt sig Ingen; de sagde mig, at de ikke vilde komme til Aftenfang, thi de vilde ikke have noget nyt Paafund. "Vilde I ikke komme i Aftenfang, saa kunne I jo lade være", svarede jeg og lo; thi jeg kjendte jo Folket og vidste, at jeg skulde faa dem i Kirken, om det var endnu oftere. Et Par Dage efter vare flere af dem inde i Stuen hos mig. Jeg tog en Kasse Lys frem og stillede med dem. "Saamange Lys brænder du vel ikke i Karassjot", sagde En af dem. "Jo, det gjør jeg", var mit Svar; "thi selv behøver jeg mange, Skolen trækker dygtigen, og ikke mindre Kirken, der hver Søndag tre Gange skal have fuld Dphlysning". "Tre Gange?" "Ja, Høimesse, Aftenfang og Aftenbøn, det er jo tre Gange". "Men du har jo sagt, at der ingen Aftenfang skal blive?" "Nei, det har jeg ikke sagt". "Hvad har du da sagt, kjære Præst?" "Jeg har blot sagt, at hvis I ikke ville komme til Af-

tenfang, saa kunne I lade være!" "Men saa bliver der jo ingen Aftenfang". "Somæn gjør det saa". "Vil du da holde Aftenfang, naar Ingen kommer?" "Der er En, som har sagt, at han vil komme". "Vil du da holde Aftenfang for den Enes Skyld?" "Ja, det vil jeg". "Hvem er da denne Ene?" lod Spørgsmaalet fra flere, hvis Ansigter viste, hvorledes man gottede sig ved denne Tanke, at Præsten blot skulde have en eneste Tilhører. Uden nogen videre Betoning, men i en rolig, tilfreds og glad Tone svarede jeg: "Zmiel!" (det er: Gud) og reiste mig. Den dybeste Tausshed og Stilhed indtraadte; erbodighedsfuldt Alvor udbredte sig mere og mere over alle Ansigter; med taus Forbøining gif den Ene efter den Anden, og—Aftenfangen havde siden bestandig fuldt Hus. Ved min Afreise opfordrede de mig til at skrive til Kongen og anmode ham om at befale alle Præster at holde Aftenfang".

Snart vandt ogsaa de nye Bøger en saadan Indest, at Unge og Gamle flokkedes sammen for at læse dem, og naar der var En, som kunde forelæse, kunde han være vis paa strax at finde en taknemmelig Skare Tilhørere. Saaledes kom en Udbygning paa 70—80 Aar, der var Skolelærere og Kirkesanger i det russisk-finske Nadosogn, for at lære at kjende det nye Alfabet og de nye Bøger og forlod ikke Karassjot, sendt Stockfleth havde hørt ham læse.

(Sluttes i næste Hefte.)

Reiseeventyr fra Mossitokysten.

(Af en nordamerikansk Maler.)

IV.

Mine ugunstige Forestillinger bleve forhøiede, eftersom vi nærmede os Landsbyen. Da vi stødte Kanoen op til Bredden, hvor der laa en stor Mængde andre Baade, kom Landsbyens Befolkning, iberegnet en hel Del simple Hunde, ned for at betragte os. De Yngste vare ganske nøgne, og de fleste Bøgne af begge Kjon havde blot et Slags Klædesstrimmel om Lænderne. Deres Haar stod ud i vilde Buske ligesom Hindsvinets Pigge. De fleste af Mændene bare et kort Spyd med en almindelig trekantet Fil som Spids, omhyggelig sfjærpet ved Gnidning paa Stenene; som jeg senere hørte, bruges den til at slikke Skildpadder med.

Saa sel Forsamlingen end var, ytrede Ingen af dem Tegn til Fiendskabskab, og da jeg sprang i Land og hilste dem med "God Morgen", svarede de alle "God Morgen, Sir!" med ægte afrikansk Snøvl. To eller tre af dem tilbød at hjælpe Antonio med at trække Baaden op, medens jeg gav forskjellige Ordre. Selddigvis huffedede jeg at fremtage det Dokument, hvormed Mr. Bell havde haft den Godhed at forsyne mig, førend jeg forlod Bluefields, og som Alle lod til at gjenkende, da de pegede erubdigt paa det og raabte: "Konge-Papir! Konge-Papir!" Senere kaldte man det ofte "Papiret, som kan snakke."

Udraabene: "Konge-Papir! Konge-

Papir!" paafulgtes af høie Raab: "Kaptejn! Kaptejn!" medens to eller tre lange Karle løb afsted henimod Hytterne. Jeg blev lidt forundret over denne Bevægelse, men blev ikke længe uvidende om Marsagen dertil; thi saa Diebliske efter viste der sig en Skikkelse, som vakte betydelig Opsigt. Jeg saa strax, at det var den "Kaptejn", paa hvem man havde kaldt saa ivrigt. Han var en langt fra smuk Zambo (en Blanding af Neger og Indianer); men alle naturlige Mangler opveiedes noksom ved hans Dragt. Han bar en hoist ærværdig trekantet Hat, hvori der sad en lang, hængende, rød Fjæder, der saa ud som Vingen paa en eller anden vidtløftig Gane. Hans Kjole havde tilhørt en Fregatkaptejn i den britiske Flaade, og hans Bentklæder vare af blaat Klæde med en rusten Guldsstriben paa hver Side. De vare desuden altfor korte paa begge Kanter og røbede saavel en stor Del af Anklen som en bred Stribe af mørk Hud mellem den øverste Rand og Kjolen. Endvidere bar han en stor Kavallerijsabel, der tog sig saa meget frygteligere ud, som den var bøiet paa flere Steder og meget rusten. Han nærmede sig med Alvor og Værdighed, og jeg gif ham i Møde med "Konge-Papiret" i Haanden.

Da jeg var kommen nær til ham, satte han sig i Positur og pressede Læberne sammen med stor Værdighed. Neppe istand til at bare mig for at le tog jeg min Hat af og

hilste ham med et dybt Bux og et "God Morgen, Kaptein!" Han tog Hatten af til Gjengjæld og vovede et Bux; men af Frygt for, at Stramningen paa den eneste gjenlevende Bugeknap skulde være for stærk, tog Kapteinen med begge Hænder fat i sine Venklæder og vedblev koldblodig at holde dem fast, medens jeg læste "Papiret, som kunde smaafe."

Resultatet af denne Ceremoni var, at jeg blev hilst velkommen til Wasawatla og ført hen til en stor, ensom Hytte, der kaldes "Kongens Hus" og er helliget Gjestfriheden. Det vil sige, at den Fremmede kan tage Bopæl der, forudsat at han kan fordrive de Grise og Kyllinger, der have sin egen Mening om Eiendomsretten og aldrig ville give sig med det Gode. "Kongens Hus" var et simpelt Skur, hvori Grunden var traadt til en Sump af Grisene og Taget halvt bortblæst af Vinden. Men saa misligt det end var, var det dog bedre end de andre og tørre Hytter; thi Lopperne vare idetmindste druknede i Sølen. For Natens Frembrud havde Antonio bedækket Gulvet med et dybt Lag af Cahunblade og med Bistand af Pøbergutten og nogle Indfødte sat Taget i Stand og bygget en Barrikade af Stænger til Beskyttelse mod Grisene. Disse vare vel ikke talrige, men sultne og ondskabsfulde, og da de fandt, at Barrikaden var for stærk til at de kunde rive den ned, prøvede de paa at grynte den ned. De hverken spiste eller sov, medens jeg opholdt mig der, men underholdt en stadig Skraalen og lettede undertiden sine Hjærter ved et vredt Stød mod Stængerne. Med denne Musik og Besøg af forskellige Slags In-

sejter var min Sovn ikke synderlig sød, og jeg gjorde det høitidelige Løfte aldrig mere at benytte mig af Moskitoernes Gjestfrihed.

Ud paa Eftermiddagen fik jeg et Besøg af Kapteinen, der fortalte mig, at hans Navn var "Lord Nelson Drummer", og at hans Fader havde været "Gouverneur" i Distriktet omkring Perle-Lagunen. Han havde afført sig sin Embedsdragt og viste sig langt mere til sin Jorde i simple Bomuldstøis Venklæder og en Straahat. Han talte Engelsk ligesaa godt som Negerne paa Samaika og gjorde sig i Almindelighed forstaaelig. Af ham hørte jeg, at det Hus, jeg havde seet, for mange Aar siden var bygget af en fransk Kreol fra en af Antillerne, der engang havde haft en stor Kaffe-, Bomulds- og Sukkerplantage der, af hvilken sidste Artikel han ogsaa destillerede Rom. Drummer blev begejstret ved at tale om Rommen, hvoraf der, som han sagde, havde været "megen Mængde!" Men Frankmanden var død, og skjont hans Familie havde vedligeholdt Etablissementet for en Tid, maatte de dog tilsidst forlade det. De Negre, som de havde ført med sig, bleve snart angrebne af Kystens smitsomme Sygdom, og da Slaveriet var forbudt af den britiske Superintendent i Belize, bleve de dovnne og fordrunkne. Enkelte af dem opholdt sig endnu i Wasawatla og samlede lidt Kaffe fra Plantagens Buske, der trods Forsømmelsen endnu bare Frukt, for at selge den til de af og til ankomende Hændende. De forsømte Sukkerrøsmarker frembragte endnu Nør, hvorpaa alle Indvaanerne i Wasawatla stedse tyggede. Dette lod

virkelig til at være deres fornemste Beskjæftigelse. Senere besøgte jeg det forladte Gods. Det var overgroet af Vinranter og Krat, hvormellem Dranger, Citrontræer og Kaffebuske endnu kjempede for sin Tilværelse. Huset var faldesferdigt, og Kjedlerne, hvori Sukkeret var lavet, vare fulde af stillestaende Vand.

Jordbunden i Wasswatla er meget frugtbar og lader til at være vel skiftet til at aale Bomuld og Sukker. Klimaet er varmt og fugtigt, og jeg saa mange af de Indsødte, der vare meget udtærede af Febre, hvilke, om de end ikke ere heftige, dog lade til at være haardnakkede og hyderst svækkende. Naturprodukterne ere talrige og værdifulde. Jeg saa mange Gummitræer og for første Gang Vanillen. Den voger paa en Ranke, der flattrer lige til Toppen paa de høieste Træer. Dens Blade ligne Vinranken; Blomsterne ere røde og gule, og naar de falde af, fremkomme Frugterne, der voge i Klynger ligesom almindelige Bønner. Først ere de grønne, dernæst blive de gule og tilsidst mørkebrune. For at bevares, indsamles de, medens de endnu ere gule, og lægges nogle Dage i Høbe for at gjære. Derpaa lægges de i Solen for at tørres, slaaes flade med Haanden, indgvides omhyggeligt med Kokosolie og indpaffes saa i tørre Plantanblade for at bevare sin stærke aromatiske Duft. Vanillen kunde blive en anseelig Handelsartikel paa denne Kyst; men for nærværende Tid udføres kun meget Lidet deraf.

"Lord Nelson", som jeg bestandig kaldte Kapteinen, slog sig ned hos mig lige fra den første Dag og spiste

og drak sammen med mig. Der blev imidlertid bestemt en stor Fiske- tur paa Lagunen, og det overraskede mig at se, med hvor stor Begjærlighed Forslaget blev bifaldt. Dagen i Forveien blev tilbragt med at skjærpe Spydene, rense Baadene og forfærdige Aarer, hvori Fruentimmerne deltoge ligesaa vel som Mændene. Man samlede Plantaner og en Masse Sukkerør fra den forladte Plantage. Om Aftenen, der var klar, blev den store Tromme taget ud, Baal antændte og en Dands opført "paa Moskito-maner", som Lord Nelson sagde. Jeg overraskedes ved at se, hvor dygtige Tamburerne vare; men siden opdagede jeg, at Trommen er Indlingsinstrumentet paa Kysten og anvendes ved alle festsige Leiligheder.

Det var temmelig sent næste Dag, da vi satte ud med en stor Kano, der førte Trommen i Spidsen. Der var nogle og tyve Baade, der indeholdt næsten hele Landsbyens Befolkning. Antallet forøgedes fra de længere nede liggende Hytter, hvis Boere hilste os med høje Raab og ilede efter os i sine Kanoer. Vi fore meget hurtigt nedad Strømmen; Folkene roede, som de vare gale, og raabte til hinanden af alle Kræfter. Undertiden stødte et Par Baade sammen, hvorpaa Rivalerne uden Skrupler lagde det Flade af sine Aarer over hinandens Hoveder. Jeg holdt mig noget bag, og efter Lyden af Slagene at domme troede jeg, at hver eneste Baade var knust; men næste Dieblik roede og brølte de igjen, som om Intet var hændt. Fra denne Dag af fik jeg en umaa- delig Lyst til at saa fat paa en Moskito-Hjerneskal.

Vi leirede os alle ved Nattens Frembrud paa den sandige Vred af en stor Ø, midt i Lagunen. Læseren kan være forvisset om, at jeg leirede mig i passende Afstand fra Resten af Selskabet, som sædvanlig under Lord Nelsons Beskyttelse. Saa snart det blev mørkt, begyndte Forberedelserne til Fiskningen. Fruentimmerne bleve efterladte paa Stranden, og tre Mand satte i hver Vaad. Den ene skulde ro, den anden holde Fakkelen og den tredje og dygtigste faste Spydet. Fakkerne gjordes af Splinter af den fede Fyrn, der forekommer i det Indre. Spydene vare af to Slags, det ene stærkt befæstet til Enden af en lang, let Stang, der kaldes Sinnock og ikke maa slippes ud af Haanden. Det andet, der kaldes Waikko-dusa, er meget kortere. Skafet er hult, og Ternodden er befæstet til en Line, der løber gennem Ringe langs med Skafet og er vundet om et Stykke let Træ, der tjener som Flydetræ eller Boie. Naar det kastes, bliver Odden siddende i Fisken, medens Træstykket svømmer ovenpaa og griebes af Fisseren, som da kan hale Fisken ind. Naar Fisken er stor og ras, er Sagen efter Flydetræet meget belivet.

Som jeg har fortalt, fatte Vaadene ud, saa snart det var mørkt, i forskjellige Retninger. Min Poyergut havde laant en Waikko-dusa, og med ham som Spydkaster og Antonio som Norskarl tog jeg en Fakkell og gled ogsaa ud paa Vandet. Min Fakkell var bunden til en Stang, som jeg holdt udover Bougen. Antonio roede langsomt, medens Poyergutten stod aldeles nøgen i Forstavnen (thi Fisserne følge ofte efter sine egne Spyd overbord),

med Spydet i Ligevægt i den høire Haand, ivrigt løiende sig forover og uroffelig som en Billedstøtte. Hans Skikkelse var fuldkommen, og hans Broncelemmer, der netop vare spændte nok til at vise Musflerne uden at fortrække dem, fremhævedes ved Fakkelfinnet i stærk Modsetning til Mørket og viste en Figur og Stilling, der vilde have beffæmmet en Billedhuggers Kunst. Den var saa benndringsværdig, at jeg rent glemte Fisseren for Kunstneren — da Poyergutten's Arm faldt, hurtigt som Lynet, og Spydet slog ned i Vandet otte eller ni Fæd foran Vaaden. Denne Bevægelse var saa pludselig, at jeg nær var falden overbord. I Begyndelsen troede jeg, han havde kastet feil; men strax efter saa jeg det hvide Flydetræ, der snart for under Vandet, snart til den ene og snart til den anden Side og klarlig viste, at Spydet var godt kastet. Et Par Nareflag bragte Flydetræet i Nærheden af Spydkasteren, der begyndte at hale Fisken op. Den sprællede stærkt imod, og en Tidlang var der en haard Strid mellem Gutten og Fisken. Smidlertid blev den endelig halet ind og viste sig at være, hvad Englænderne kalde "Jewish" (Sødefisk, Coracinus), og de Indfødte Palpa. Med Hensyn til Finhed og Belsmag staar denne Fisk over alle andre i disse Hæve. Den, vi havde fanget, veiede ikke saameget under 80 Pund; enkelte veiede endog 300 Pund. Vor Fangst gjorde et stærkt Spektakel i vor lille Kano, hvorpaa Antonio gjorde en Ende ved strax at skjære den op, og vi vedbleve Fangsten. Vi vare saa heldige at stifte en hel Del Sikoko eller "Sheeps-heads." Da jeg fik Lyst til

at prøve min Dhygtighed, tog jeg Poyerguttens Plads. Jeg blev forbausset ved at se, hvor klart Vandet viste sig under Fakkelskinnet. Bunden, der ved Dagslyset havde været aldeles usynlig, viste nu alle sine Hemmeligheder, Skjel, Planter og Stene, med vidunderlig Klarhed. Jeg bemærkede ogsaa, at Fiskene lode til at tiltrækkes ved Lyset og istedetfor at smutte væk stege op mod Overfladen og nærmede sig til Baaden. Jeg lod flere ypperlige Leiligheder til at kaste Spydet undgaa mig; endelig kom en smuk "Sheeps-head" op lige foran mig. Jeg sigtede og kastede Spydet med en saadan Kraftanstrengelse, at den bogflavelig drev Kanoen bort under mig, ihyrte sig selv i Vandet og slukkede Fakkelen ved mit ubehændige Fald. Spydet blev taget igjen, og det ærgrede mig at se, at der ingen Fisk var derpaa. Antonio sagde, at den muligens kunde have revet sig løs, hvilket var smukt af ham; men det nyttede ikke. Da vi ikke mere havde noget Lys og desuden havde saa mange Fisk, vi kunde overkomme, roede vi i Land.

Indtil nu havde jeg været saa optagen af min egen Fangst, at jeg ikke havde bemærket de andre Fiskere. Det var en besynderlig Scene. Enhver Fakkelskinne i Toppen paa en zitrende Pyramide af rødt Lys, som, da Baadene ikke kunde sees, syntes at være levende. Mogle af dem bevægede sig roligt og langsomt, medens andre, hvor Baadene

fore efter den stumne Fisk, syntes at jage efter hinanden. Ethvert heldigt Stød blev hilset med heftige Raab, der forstærkedes ved Slag af det Glade af Aaren paa Vandet. Langs hele Bredden havde Fruentimmerne tændt Baal, hvorved de tørrede Fisken, der i dette Klima ikke kan holde sig længe. Lyset af disse Baal faldt paa de svære Nør paa Bredden og paa de halv nøgne Grupper af Fruentimmer og Born og fremviste en Scene, der er vanskelig at skildre med Ord, men aldrig kan glemmes af den, som har været Dienvidne dertil.

Det var langt over Midnat, før alle Baadene vendte tilbage til Stranden, og derpaa begyndte Tørringen af Fisken. Over alle Baalene opreistes der Mammeverk af Nør ligesom Rister, hvorpaa Fisken lagdes efter at være opkaaren efter Længden i tynde Skiver og indgnedet med Salt. Disse vendtes hyppigt, saa at de om Morgenen vare saa vidt færdige, at de ikke behøvede anden videre Behandling end at lægges en Dag eller to i Solen. Vor Tødefisk tilberedtes paa denne Maade og kom os saare godt tilpas; den smagte omtrent som røget Lax, blot ikke saa salt. Medens Antonio holdt Opsigt hermed, togte jeg Hovedet og Forparten af den store Fisk i Sandet paa den allerede beskrevne Maade og opnaaede et overordentlig heldigt Resultat, da Maaltidet atter var krydret med "Sunger-Sauce."

(Fortsættes.)

En Historie fra Gruberne.

(Efter det Engelske.)

Der er rimeligvis kun Faa, som nogenstunde tænke paa de Farer, Tilsinder af deres Medmennesker daglig udsætte sig for i den Hensigt at skaffe dem de Ting, uden hvilke de vilde finde det vanskeligt at leve, eller naar de tænke derpaa, er det kun, naar der indtræffer et mere end almindeligt skrækkeligt Ulykkestilfælde, hvorved mange Menneskeliv gaa tabte. Ved Ulykkestilfælde i Minerne er det sjeldent, at Nogen bliver tilbage og kan fortælle om sine Ulykkeskammeraters Lidelser. Jeg taler ikke om en saa almindelig Begivenhed, som at en Mand bliver knust af en nedstyrtende Kulmasse, men naar der er en Eksplosion i Nærheden af Schakten (Nedgangen til Gruben), maaske efterfulgt af en Brænd, saa affjæres al Udgang til Minen, og de Ulykkelige, som arbeide paa de fjernere Steder, maa dø af Sult eller Mangel paa Luft. Naar kun tre eller fire Mennesker blive dræbte ved en saadan Begivenhed, omtales den blot flygtigt i en Avis, og Sagen er snart glemt, og endnu oftere er den ikke kjendt af andre end Minens egne Arbeidere.

Mine Forretninger have ofte bragt mig i Berøring med Minearbeidere, haade de fra Kulminerne og de, som ere beskæftigede med det mindre farlige, men som jeg tror ubehageligere Arbeide i Ertgruberne. Nogle af disse Mænd—stakkels Krøblinge, som ikke have Andet at leve af end de saa Skilling, de saa fra Cieren af-

den Grube, hvor de bleve lemlæstede, Sognets Fattigvesen og maaske en Sygekasse—kunne fortælle Ting, der saa En til at gysse af Rædsel og vække Forbauselse over, at der findes Mennesker, som vælge en saadan Beskæftigelse, naar de kunne finde Arbeide under aaben Himmel. En af disse Stakler, nu en gammel Mand, som dengang, da jeg hørte hans Historie, havde været Krøbling i 15 Aar, var sluppen fra Døden ved hvad man næsten kalder et Mirakel. Hans Navn var Henry Stanley; han og hans Broder Richard, en anden Arbeider ved Navn Smale og en Søn af den Sidstnævnte, en liden Fyr paa knapt 8 Aar, pleiede at arbeide sammen. Hvad de brugte Drengen til derved, holdt de hemmeligt, til Formanden ved Gruben havde Faderen sagt, at han tog Barnet med, fordi der ikke var Nogen, som kunde passe ham hjemme, og han ikke vusted, at han skulde omgaaes med de andre Dreng. Den Del af Gruben, hvor de arbeidede, var saa langt borte fra Schakten, at de aldrig saa nogen af Dvynsmændene mere end en Gang om Dagen og undertiden slet ikke; men naar han visste sig i den Del af Gruben, hvor de vare, saa underrettede Drengen, der stod paa Udfig, dem om hans Ankomst, og de forlode den Stolle, hvori de virkelig arbeidede, og ilede hen i en anden, omtrent 100 Men derfra, som løb i en ganske anden Retning.

Grunden til, at de saa omhyggeligt skjulte Stedet, hvor de arbejdede, var følgende: Minen laa tæt ved Kysten, og den rigeste, og som Følge deraf den Del, det bedst kunde betale sig at bearbejde, laa under Havet. En af Mærerne var saa høi og bred og Kullene saa lette at arbejde i, at den blev forfulgt meget langt ind under Vandet, indtil en af Mine-Inspektorerne tilsidst erklærede, at Arbejdet ikke kunde fortsættes uden stor Fare for hele Minen. Som Følge heraf fik Folkene Ordre til at ophøre med Arbejdet her, og man skulde tro, at det blot var nødvendigt at give denne Ordre, da Arbejderne vidste, at de ikke uden Fare for sit Liv kunde overtræde den. Men Tanken om Fare i Udøvelsen af deres Kald har aldrig afholdt og vil aldrig afholde Minearbejdere fra at overtræde Befalinger, naar de tro, at det stemmer med deres Fordel eller blot med deres Bequemmelighed. De Folk, vi have nævnt, plejede at bearbejde denne Mære, skjønt de undertiden virkelig arbejdede i en Sideskalle, hvor Opfyndsmændene fandt dem, naar han gjorde sin Runde. Deres Fortjeneste var under disse Omstændigheder betydelig, men dog ikke saa stor, at den kunde vække nogen Ønsigt, og i sin Glæde over det Held, de havde haft, besluttede de at spise til Middag sammen Suledag. To Dage før dette skulde se, sad de i den yderste Ende af den undersøiske Stolle og spiste sin Middagsmad, da de bleve opskræmte ved Braget af nedstyrtende Kulmasser, efterfulgt af den hule, knagende Lyd, som frembringes af gode Kul, naar de knuses imod hinanden. De styrtede frem for at

undfly; men de nedfaldende Kul spærrede fuldstændigt hele Stollen, og det i en Afstand af kun 30—40 Skridt fra det Sted, hvor de havde siddet, saa at de vare indelukkede i en Celle, der var omtrent 150 Fod lang, 12 Fod bred og 9 Fod høi. Lykkeligvis ledsagedes Nedstyrtningen ikke af nogen Udsvælgning af Grubegas; men de kjendte altfor meget til slige Begivenheder, til at de ikke skulde vide, at Luften inden kort Tid vilde være uskiftet til at indaandes. Det Første, de gjorde efter at være komne sig af den første Bestyrtelse, var at undersøge sine Poser for at se, hvormange Fødemidler de havde tilbage, og dernæst, hvor mange Lys de endnu havde. Med Hensyn til Fødemidler vare de usædvanlig heldigt stillede, da En af dem havde bragt et stort hjemmebakket Brød med sig den samme Morgen. Af Lys havde de kun faa; hvis de blot lode et brænde, vilde hele deres Forraad være opbrugt i 24 Timer.

Om det nedstyrtede Kuls Mængde kunde de ikke danne sig noget Begreb; de begyndte imidlertid strax at grave og arbejdede dermed i mange Timer, men de gjorde kun ringe Fremskridt, da nye Kulmasser styrtede ned istedetfor de, som de førte bort, hvilket endmere indskrænkede det lille Rum, hvori de vare indespærrede. De arbejdede to ad Gangen, og den Tredie afløste en af de Andre med regelmæssige Mellemrum. Saaledes gik den ene Time efter den anden, og de vare tilsyneladende ligesaa langt fra Indgangen, som da de begyndte. Da gik pludselig deres sidste Lyd ud. Der er noget Rædsomt i saaledes at være uestængt fra Sollyset og begravet levende i Jordens

Indre. De Ulykkelige, der havde al Grund til at tro, at de vare fordømte til en langsom, men sikker Død, satte sig ned ved hverandres Side. De fæde taufe og ubevægelige; Enhvers Tanker vare henvendte paa dem, som de havde forladt om Morgenens. Da afbrødes Tausheden af den lille Drengs Stemme: han fremsagde Begyndelsen af sin Aftenbøn:

Saa gaa vi til vort Hvilested,
Lys, Fader, over os din Fred!

Barnets Stemme kom ikke længere end til den tredie Linie, da afbrødes den af Gulken, som efterfulgtes af en heftig Graad, og Brødrene Stanley kunde høre hans Fader forsøge at trøste ham med halvkvalt Stemme. Da fik ogsaa de Andres Sorg Luft, og i nogen Tid hørtes ikke Andet end Graad i den mørke Hvalving. Da de igjen vare blevne mere fattede, hørte de en dump, ensformig Lyd, ligesom af tunge Slag, der fulgte efter hverandre med uregelmæssige Mellemrum; det var Brændingen, der slog imod Risten ovenover dem. Det var forunderligt, sagde den Mand, som fortalte mig dette, hvor meget Tølelsen af det Forferdelige i deres Stilling forøgedes ved denne Lyd. Tanken om de frie, rullende Volger, om det Liv, de bare i sig, det Sollys, der skinuede paa dem, bragte deres Angest til at stige til Fortvivlelse, og Enhver af dem, undtagen Barnet, overveiede med sig selv, om det ikke var bedre at gjøre en hurtig Ende paa sit Liv end at udholde disse Pinsler. Der var lidet Haab om, at man vilde gjøre Forsøg paa at befri dem, selv om de bleve savnede, da Ingen af de andre Folk i Gru-

ben vidste, at de arbejdede paa dette Sted; man vilde derfor ikke tænke paa at søge dem der. Dog heller end at sidde ubrødt i sløv Fortvivlelse besluttede de at fortsætte sit Arbejde; men havde deres Fremskridt været ringe, medens de endnu havde Lys, saa vare de nu for Intet at regne. De udmattedes snart, maaske bidrog Haabløsheden ligesaa meget dertil som Anstrengelsen; de kastede sig paa Jorden og søgte at forberede sig til den Skjæbne, som de nu ansaa for uundgaaelig. Frygtfomt, som Folk pleie, naar de første Gang henvende sig til sin Skaber med høi Stemme i Andres Nærvarrelse, fremsagde Henry Stanley en kort Bøn. Smale var den næste, som fulgte hans Exempel, og efter ham Richard Stanley. Trøstede ved disse Paakaldelser vedbleve de saaledes med korte Mellemrum; derpaa sang Barnet paa sin Faders Opfordring en Psalme, som han havde lært i Søndagskolen, og Mændene forenede sine raa Stemmer med hans barnlige, skjælvende Nøst. Ved Enden af hvert Vers fyldte Brændingen mod Risten det Gul, hvori de vare begravede, med sin dumpe, ensformige Torden. Dette var snart den eneste Lyd, som hørtes. De to Brødre slyngede Armene om hinanden, og de laa alle taalmodigt og ventede paa Dødens Komme.

Seldigvis ophøre de Ulykkelige, der ere begravede som disse, lidt efter lidt at føle Dødens Nædsler, eftersom Haabet om Frelse forsvinder; Indaandingen af Kulstyren i den fordervede Luft formindsker Livskraften lidt efter lidt, indtil Hjernen bliver sløvet, og dette sker, længe før den sidste Livsgnist er fuldstændig

ndslutt. Richard Stanley havde al-
lerede naaet Bevidstløshedens Sta-
dium, da hans Broder hørte en
svag Bevægelse blandt Kullene, som
enten tydede paa, at Massen sank
sammen under et forøget Tryk oven-
fra, eller at der arbejdedes paa at
skaffe den tilside udenfra. Oplivet
af denne Tanke krøb Henry Stanley
hen til Dhyngen, der tilstoppede Ab-
ningen, og lyttede med al den Spæn-
ding, han endnu var istand til at
føle. Hans øvede Dre sagde ham
snart, at det var Mennesker, som ar-
bejdede paa den anden Side, og
han vilde netop vende sig om for
at krybe tilbage og underrette sine
Lidelsessfæller om den Udøgt til Frel-

se, der aabnede sig, da en tung Kul-
blok styrtede ned fra Loftet, trykke-
de ham til Jorden under sin Vægt
og gjorde enhver Bevægelse umulig.
Det var i denne Stilling, at hans
Kamerater fandt ham, efter at de
havde arbejdet sig igjennem den ned-
styrtede Kuldhøje. Richard var be-
vidstløs ligesaaabel som Smale, der
saa, som om han sov, med Armene
om sin lille Dreng, hvis Hoved hvi-
lede paa hans Bryst. Barnet stod
ikke til at redde; de tre vogne Mænd
kom til sig selv, nogle Timer efter
at de vare komne op i den frieste
Luft; men den nedstyrtede Kulblok
havde gjort Henry Stanley til Krøb-
ling for hele hans Levetid.

Blandinger — Nytt og Gammelt.

En Elefant, som gjør Oprør. I In-
diens Skove og Krat lever Elefanten
vild; men den er ogsaa det taalmodigste
og lærvilligste Husdyr, Hinduen har,
og den benyttes til mange Slags
Arbejde. Undertiden kan den dog
tabe Taalmodigheden og volde ikke
liden Forstyrrelse. Saaledes for-
tælles, at nylig en Elefant, som af
Regjeringen i Indien benyttedes til
at transportere Lommer for Forst-
departementet, foraarjagede 14 Da-
ges Stans i Arbejdet. Den be-
gyndte med at slaa sin Vogter til
Jorden, heldigvis uden at dræbe
ham. Derefter gik den løs paa
Vogternes Hytter og jog deres Kvin-
der og Børn ind i Skoven. Den
viste derpaa sin Duelighed ved at
rive Hytterne ned, sønderbryde Vog-
nene og Bertkøiet og ødelægge en

Mængde Levnetsmidler, der opbeva-
redes for andre Elefanter. Efter
at den saaledes i 15 Dage havde
holdt Kolonien i Skræk, blev den
skudt i et Ben, greben og lagt i
Lænker.

Plantanen. Ved Siden af Pal-
merne høre Bananerne eller Pisang-
arterne til de vigtigste Planter i den
hede Zone. De afgive ikke alene
de mest fremtrædende Eiendomme-
ligheder i de tropiske Egnes rige
Vegetation; men deres Frugt er-
statter Brødet og udgjør Menneskets
fornemste Næringsmiddel. De tri-
ves bedst i en rig, fugtig Jordbund
og vore sævanlig i regelmæssige Al-
leer, idet de forplante sig ved Rod-
skud. De vore meget hurtigt og
bære Frugt efter et Aars Forløb.
Dertil kommer, at da de ikke ere

afhængige af Aarstiden, give de et stadigt Forraad hele Aaret igjennem; thi medens en Stamme synker under Mæsken af sin modne Frugt, skyder en anden Blomster, og en tredje har halvmodne Karter. Den almindelige Pisang, som ogsaa kaldes Plantan eller Paradisfigen, bliver 8—20 Fod høi og bærer 6—12 Fod lange og 1½ Fod brede Blade. Frugten, som bliver indtil 1 Fod lang og væger i Klafer, er meget nærende og spises i hoist forskjellige Skikkelser—raa, kogt, stegt og ristet—og i næsten enhver Grad af dens Vægt, saavel medens den er grøn, som naar den er gul og moden. Humboldt paastaar, at et Stykke Land, som, besaaet med Hvede, kun vilde ernære 2 Personer, kan, beplantet med Bananer, ernære 50. Dens Dyrkning udkræver liden eller ingen Omhu. Den findes foruden mange andre Steder i den hede Zone ogsaa vildtvoksende ved alle Moskitokystens Floder, hvorhen den er bragt ved Spirer, der af Strømmen ere førte ned fra Indianernes Plantager og have sæftet Rod, hvor de ere bleve liggende.

En Sværdfisk. I et engelsk Blad læstes for kort Tid siden følgende: Skibet "Marian Moore" af Dundee, som nylig kom hjem fra Bombay (Indien), ligger nu under Reparation i Lørdoffen i Shields. Ved at undersøge Bunden af Skibet bleve Arbeidsfolkene overraskede ved at finde en Del af en Sværdfisks Spyd siddende fast i Plankelædningen. Saa fast sad Spidsen i Træet, at en Del af Lædningen maatte hugges ud. Det befandt da, at Hornet var gaaet helt igjennem den—fire og en halv Tomme tykke Alm-

planter—og var trængt to Tommer ind i Eggetommeret derunder. Formodentlig rasende over Tabet af sit Vaaben havde Uhyret gjort nok et Anfald mod Skibet; thi paa et andet Sted fandt man i en Fuge mellem Planterne et halvanden Tomme langt Stykke af Sværdet. Det maatte være et kraftigt Stød, som kunde gjennemtrænge Kobberforhudningen og 6½ Tomme Tommer.

Jordklodens Størrelse. For mere end 2000 Aar siden vidste man, at Jorden er rund. Plinius, en lærd romersk Naturforsker, beskrev for 18 Aarhundreder siden Jorden som en uhyre Kugdraabe, og sagde, den var saa stor, at Bjergene og Dalene paa ingen Maade kunde forstyrre Regelmæssigheden i dens Form. I begge Dele havde Plinius Ret: Jorden er ikke alene en Kugle, men en overordentlig stor Kugle.

Hvis en Mand gik stadig en halv norsk Mil i Timen og vedblev at gaa Dag og Nat usigtlig i en Cirkel og uden at standse, vilde han komme tilbage til det Sted, han gik ud fra, efter 11½ Maanedes Rejse. Seilskibe vilde med den sædvanlige Gjennemsnitsfart komme rundt om Jorden i omtrent 6 Maaneder, hvis ikke fremspringende Dele af Landet tvang dem til at forlænge Veien. Et hurtigt Dampskib vilde være omtrent 70 Dage paa Reisen, og et Jernbanetog vilde gaa Jorden rundt i 32 Dage. Hvis Lyden var stærk nok, vilde den kun bruge ligesaa mange Timer, og beholdt en Kiffelkugle samme Fart, som den har ved Udgangen af Løbet, vilde den gjøre Reisen i 25 Timer. Ved første Dicaft skulde man tro, at det maatte

være umuligt for Mennesket at gjøre et Vælte, der kunde omslynge en saaa uhyre Kugle; det er imidlertid et Arbeide, som kan udføres. Den Metaltraad, der blev forarbejdet til som Telegraftoug at forene Irland med Amerika, var lang nok til at omslynge Jorden 13 Gange.

I Byen Sevilla havde en Hotelvært kjøbt nogle Træstammer, der vare fældede paa en af Byens offentlige Pladse, og han sendte en Mand hen for at sage og fløve en af dem til Husbrug. Denne havde just gjort det første Sug, da der høstes en jamrende Klage fra det Indvendige af Stammen; han saa sig forbauset omkring, men blev intet Andet var end en Mand, som et Stykke derfra stod og røgte en Cigar. Han gjorde derfor atter et Sug i Stammen, men denne Gang krængte et heftigt Skrig ud derfra, og en Stemme bad bønligt om Barmhertighed. Den stakkels Mand var halvdød af Forstreckelse, og da der nu kom Folk gaaende forbi, søgte han i usammenhængende Ord at berette den overnaturlige Tildragselse. Men de lo af ham og ansaa ham for drucken, da paa engang atter en Stemme høstes fra Træet og under Gulken bad, at man vilde høre den. Nu fortalte den Ushyrlige, at han for 50 Aar siden havde paadraget sig en Troldmands Uvenskab, og af denne var bleven manet ind i denne Stamme for at blive der, indtil den engang fældedes og derpaa bragtes under Tag. Efter at de Tilstedeværende havde hørt dette, fjernede de sig skyndsomt og udbredte Historien over den hele By, saa Ingen turde nærme sig Stedet, og den overtroi-

ste Mængde var betagen af Nædslek; denne lagde sig imidlertid ganske, da man den følgende Dag paa Gadehjørnerne saa store Plakater af følgende Indhold: "Den berømte Dugtaler Fougier, som igaar aflagde et lidet Bevis paa sin Færdighed ved at tale ud af en Træstamme, vil have der Aftre imorgen Kl. 4 at give en Forestilling i Theatret".

En underlig Skæne. For kort Tid siden døde i St. Vincent Hospital i New York en vis Louis Bernard, som var født i Frankrige og i de sidste 26 Aar havde opholdt sig i Amerika. Han boede i Wooster nær Prince Street i et lidet lavt og fugtigt Værelse med et eneste Vindue, der næsten var spærret af tykke Bjælker. Et ituslaaet Bord og en smal Bænk med en skidden, halvraadden Madratts var hele hans Indbo. Af Duv eller Idsted fandtes intet Spor. For omtrent 4 Uger siden blev han syg af Hunger og Kulde, og Mr. Bergh, Præsident i Foreningen mod "Dyrplageri", bragte ham til St. Vincent Hospital. I sit Testament, som nylig blev aadnet, testamenterede Louis Bernard "Foreningen mod Dyrplageri" en Sum af \$100,000! Bernard havde sin Rigdom i Juveler og Grundeiendom i Staden New York.

Ørnens Nie. Alle Fugles Vire have en eiendommelig Konstruktion, saa de kunne se lige godt paa de forskjelligste Afstande, og denne beundringsværdige Evne findes mest fuldkommen hos Rovfuglene. Naar vi huske paa, at en Ørn ofte stiger op i Luften til en Høide af over en engelsk Mil og derovenfra udspejder sit Bytte, selv om det er af

ubetydelig Størrelse, medens dette samme Dyr med et skarpt og nøiagtigt Blik undersøger Gjenstande, som findes lige i Nærheden, saa ville vi lettelig kunne begribe, at Ornen maa kunne lempe Synsorganet efter Afstanden, Noget, som et Menneſte ikke kan. Et almindeligt sundt Menneſteſeie læser bedſt almindelig Tryk i en Afstand af omt. 10 Tommer; forsøges eller formindſtes Afstanden noget, da falder det vanskelige at læse, og paa 5 Tommers eller 40 Tommers Afstand bliver det umuligt. Dette Forhold kan Menneſtet alene forandre ved Hjælp af Brillen, men en Orn kan indrette sig efter Behag; den kaster Diet derhen, hvor den vil se, og strax er Diet indrettet saaledes, som Afstanden kræver. Ornen kender Intet til den vidunderlige Evne, Gud har ſjenket den, men iſtintmæssig betjener den sig deraf. Dens Dineble er omgivet af 15 smaa Plader, som danne en fuldstændig Ring, idet den enes Rand dækker den andens. Naar Diet skal se en fjern Gjenstand, udvider denne Ring sig, og Diet bliver fladere; naar det skal bruges paa nære Gjenstande, trykkes Pladerne nærmere sammen, og Diets Svælvning bliver mere afrundet. Vi vide af Erfaring, at et Menneſte med meget runde Dinebler er nærsynet, og kun ser Gjenstande tydeligt, naar han faar dem lige i Nærheden;

et Menneſte med flade Dinebler saadanne som de i Regelen alle blive med Alderen, kan kun se Gjenstande paa længere Hold. Ornen derimod ser lige godt paa alle Afstande.

Kristoffer Kolumbus, den store Opdager, døde i Valladolid i Spanien Kristi Himmelfartsdag den 20de Mai 1506. Hans Lig blev bisat i Franciscaner-Klosteret, og hans Begravelse foregik med den største Høitidelighed. Senere flyttedes hans Levninger i 1513 til Kartheuser-Klosteret i Sevilla, hvor der oprejstes et smukt Monument over ham ifølge Kong Ferdinand og Dronning Isabellas Befaling. I Maret 1536 flyttedes atter Reſterne af ham og af hans Søn til Dhen St. Domingo paa Den Hayti; men endnu engang maatte de flytte, idet de den 15de Januar 1796 bragtes til Havana og ſtededes til Svise under Overbær af en overordentlig stor Skare af alle Stænder.

Kalifornien skal efter den sidste Folketælling have omtrent 550,000 Indbyggere; denne Stats Befolkning skulde saaledes i 10 Aar være bleven forøget med henved 170,000 Sjæle.

Den bekjendte Diogenes saa en gang en slet Skytte ſkyde tilmaals. Han satte sig tæt ved Maalet, og da man ſpurgte ham, hvorfor han gjorde det, svarede han: "For at være sikker paa, at han ikke skal træffe mig".

Sundhold: Han kommer nok. (Efter D. F.)—Fra og til Paris under Beleiringen.—Niels Vibe Støckfleth. Et Livsbillede fra den norske Kirke. (Fortsættelse).—Reiseeventyr fra Moskitoſtyen. (Af en amerikansk Maler) IV.—En Historie fra Gruberne. (Efter det Engleſke).—Bladtinger—Myt og Sammet.